

WILLIAM SHAKESPEARE

EEN
MIDZOMERNACHTDROOM

vertaling en bewerking

Tom Blokdijk

Voor Eva Lemaire MooiWeer&Zo
op basis van de vertaling van Koos Terpstra

2019

© Alle rechten voorbehouden.

De rechten van William Shakespeare zijn verlopen.

Voor de rechten van Koos Terpstra: ksterpstra@kpnmail.nl

Voor de rechten van Tom Blokdijk: tomblokdijkrechten@kpnmail.nl

Personages

Aannemer Plomp

Zorgverkoper Duur

Vier geliefden:

Sander

Herien

Dimitri

Helena

Bosgeest Koning Oberon

Bosgeest Koningin Titania

Inleiding

Het was een theatergroep van jonge mensen die mij vroeg om Shakespeares *Een midzomernachtdroom* te bewerken. Vreemd vond ik dat niet, omdat de vier geliefden in dat stuk van het ene op het andere moment op iemand anders verliefd worden, en onder jonge mensen van rond de dertig komt niet alleen partyhoppen en jobhoppen regelmatig voor, maar ook partnerhoppen. De theatergroep wilde dat jonge mensen van nu zich concreet in de personages zouden kunnen herkennen.

Als je van partner wisselt, is opeens een heel ander soort mens fantastisch en onmisbaar. Waarom besluit je daartoe, terwijl je nog niet zo heel lang met iemand anders bent? Omdat je ook andere partners wilt proberen voor je je definitieve keuze maakt? Bij een baan kan dat nog wel, maar bij relaties heeft dat veel meer implicaties en consequenties. En waarom doe je dat? Zoek je de ‘definitieve’ partner om een huis mee te kopen en kinderen te krijgen? Maar hoe weet je eigenlijk of iemand een goede vader of moeder zijn zal? Waarom kies je, als je huidige partner niet onuitstaanbaar of gewelddadig blijkt, dan toch voor een ander? Omdat je weet, alleen niet bewust, dat je huidige geliefde een behoefte niet voor je bevredigt die je wel hebt en die wezenlijk voor je is? Misschien.

Bij Shakespeare wordt de keuze voor een andere partner bepaald doordat de bosgeest koning Oberon zijn vliegensvlugge knecht Puck een wondermiddel op de ogen van zijn slachtoffers laat druppelen terwijl die liggen te slapen. Ze zullen verliefd worden op de eerste die ze zien na het wakker worden. Ik vind dat alleen maar interessant als het ideaalbeeld van een nieuwe liefdespartner er bij de geliefden eigenlijk al is. In deze bewerking druppelt Oberon - die de rol van Puck heeft opgeslorpt - de geliefden nog steeds dat wondermiddel in, maar zijn het de geliefden zelf die, behept met een flinke dosis hedendaags narcisme, heel precies uitleggen waarom ze wel van die ene hielden maar niet meer houden, en nu niet meer kunnen leven zonder die andere.

Opeens jezelf realiseren dat je niks meer moet hebben van je geliefde en niet zonder die ene andere kunt, is verwarrend. Uiteraard voor de geliefde die opeens verlaten wordt, maar ook voor die andere die opeens bemind wordt. Die herkent zich misschien wel helemaal niet in het beeld dat op hem of haar gedrukt wordt. Het is echter ook verwarrend voor degene zelf die opeens voor een heel ander iemand kiest. Je bent kennelijk een heel ander iemand dan je dacht en je wilt kennelijk ook een heel ander leven leiden dan je tot nu toe deed.

Deze bewerking gaat daarom over identiteit. Veel jonge mensen klampen zich vast aan wat ze hun identiteit noemen. 'Zo ben ik nu eenmaal.' 'Dat is helemaal niks voor mij.' Van liefdespartner wisselen betekent echter van

identiteit veranderen. Identiteit is een constructie, grotendeels gebaseerd op je afkomst, op je ervaringen, op de keuzes die je hebt gemaakt. Je keuze van je liefdes/levenspartner speelt daar een grote rol in.

Je vastklampen aan wie je bent kan heel beperkend zijn. Een vloeibare, open, zich ontwikkelende identiteit kan heel aangenaam zijn. Maar een wankele identiteit is vaak heel onaangenaam, soms verwerpelijk, soms gevaarlijk: je kunt als onbetrouwbaar worden afgedankt. Zo'n wankele identiteit kan ook tot ontwrichting leiden - zelfs totale ontwrichting - van je eigen leven en dat van anderen.

In deze bewerking wisselen de vier geliefden nog vaker van partner dan bij Shakespeare. Iedere partnerwisseling vraagt van de acteurs een forse, duidelijke en abrupte transformatie, niet alleen in denken en emoties, maar ook in karakter, houding en gedrag. Ze moeten een ander mens worden. Zo anders dat de toeschouwers zich realiseren dat het om een identiteitswisseling gaat.

De raamvertelling van Theseus en Hippolyta is geschrapt. De 'handwerkslieden' – in deze bewerking een paar gewone toeschouwers - brengen na afloop dan ook geen toneelvoorstelling bij de vorstelijke bruiloft, maar na het Midzomernachtfeest als Toegift in het bos. Ze maken van *Pyramus en Thisbe* een loflied op de grote, totale, alles omvattende en alles overstijgende, standvastige en onveranderlijke, eindeloze liefde. Het

tegenovergestelde dus van wat er daaraan voorafgaand is gebeurd. Eigenlijk zijn ze een soort Romeo en Julia.

Tom Blokdijk

Juli 2020

Eerste bedrijf

In de stad.

Eerste scène

Plomp de Aannemer, Smijt de Deurwaarder, Kras de Tekenleraar, Hip de Ziekenzuster, Nop de Officemanager en Duur de orgverkoper zitten tussen de toeschouwers.

DUUR:

staat op, tegen het publiek:

Zijn we er allemaal?

PLOMP:

blijft nog zitten tussen het publiek.

Ja, dat zie je toch?

DUUR:

Ja. Klopt. Mijn naam is Duur. Eh... Na het jaarlijkse Midzomernachtfeest dat hier vannacht plaats zal vinden is er altijd een Theatrale Toegift, een zeer

kluchtige, maar ook tragische komedie. En ik ben daarvan de regisseur. Er zijn vijf rollen te verdelen. Onder u, ja... Hoe doen we dat?

PLOMP

Het zou misschien handiger zijn, meneer, ...

DUUR:

Duur.

PLOMP:

Ja, Duur, - *dat weet hij allang* - als u ze één voor één oproept.

DUUR:

Maar ik ken al die mensen hier toch niet.

PLOMP:

loopt naar de kassa, pakt de reserveringslijst, geeft die aan Duur. Hier heb ik een lijst met alle namen van de mensen die uit vrije wil naar hier gekomen zijn. En die zichzelf meer dan geschikt beschouwen om mee te spelen in dit theaterkunstwerk. *Pauze.* Kies er nou gewoon vijf uit, Duur! Welk stuk spelen we eigenlijk?

DUUR:

‘De zeer betreurenswaardige komedie van de zeer gruwelijke dood van Pyramus en Thisbe’.

PLOMP:

Ah... dat! Een knap stuk werk, dat kan ik jullie verzekeren, en nog grappig ook. *Pauze*. Dus, beste meneer Duur, kies vijf namen van de lijst en zeg welke rol ze moeten spelen.

DUUR:

Goed. Geweldig idee. Ter wille van de diversiteit waaraan ook wij niet mogen ontkomen, hebt u allemaal uw beroep moeten opgeven, zodat we niet allemaal bankiers of vuilnisvrouwen of politici als acteurs in deze voorstelling krijgen. Ik moet dus keiharde keuzes maken. Ik bijvoorbeeld ben Zorgverkoper. Daar zijn er heel erg veel van, veel meer dan van Zorgverléners. Dat moet dus hier in dit gezelschap ook zo zijn en omdat ik sowieso al meedoe, vallen al die andere Zorgverkopers hier dus allemaal af. *Leest*: Plomp, Annemer.

PLOMP:

Ja, dat ben ik.

DUUR:

Ja, dat dacht ik al.

PLOMP:

Dat wist je al. Zeg welke rol voor mij is, en ga verder.

DUUR:

Je bent uitgekozen voor Pyramus.

PLOMP:

weet het antwoord op deze vragen al, maar Duur moet de toeschouwers het antwoord geven.

Wat is Pyramus? Een makelaar? Een minnaar? Of een mannenmepper?

DUUR:

Een minnaar, die zichzelf doodt ter wille van zijn liefde.

PLOMP:

tegen de toeschouwers: Ja, die rol kan je mij wel toevertrouwen. Als ik begin, hou dan allemaal je zakdoek maar bij de hand, want dan wordt het een

tranendal. *Tegen Duur*: Ga maar door met de volgende. Wacht even. *Met een knipoog naar de toeschouwers*: Ik heb toch eigenlijk het meeste zin in een mannenmepper. Ik zou Herákles kunnen spelen. Of een rol waarin ik kan bluffen en brullen, tot er niets meer overeind staat. Weet je nog, Duur?

De razende rots,

Scheef en schots,

Die sloopt dan plots

De gevangenpoort.

Maar daar is de zonnwagen!

Die komt zijn licht opdragen

en die gaat knagen en gaat zagen.

Het domme lot gesmoord.

Dat was glorieus! Ga nu verder met de namen van de spelers! *Als Duur wil doorgaan, tegen het publiek*: Dit van net was in de stijl van Herákles, de stijl van een mannenmepper. Een minnaar is meer ingeleefd. *Wil beginnen*.

DUUR:

Kras Tekenleraar. *Kijkt rond, niemand reageert. Dan wijst hij een forse man aan met een baard*. Ah, daar zit u. U moet de rol van Thisbe voor uw rekening nemen. Dat is de dame waar Pyramus verliefd op wordt. Die baard doet er niet toe, u krijgt een masker voor en mag zo hoog praten als u wilt.

PLOMP:

Maar Duur, je ziet toch dat je die meneer in verlegenheid brengt. Die ziet die rol absoluut niet zitten. Die meneer tekent, die is niet van de woorden. Als ik mijn gezicht met een masker mag verbergen, kan ik Thisbe ook wel spelen. Ik heb een prachtig gecasteerd piepstemmetje in huis: 'O tirannie!' *Het stemmetje mislukt.* O Pyrami, mijn liefste lief! ik ben een meisje, Thisbe lief!

DUUR:

Nee, nee, jij speelt Pyramus. Je kan niet jezelf zoenen.

PLOMP:

O, jawel. Ik wel. En het publiek van tegenwoordig, dat pikt alles.

DUUR:

Als meneer Kras die rol van Thisbe niet kan spelen, doe ik het zelf.

PLOMP:

Goed. *Pauze.* Nou, ga door.

DUUR:

Nop, Bureaumanager. *Wijst een jonge vrouw aan.* Thisbe's vader.

PLOMP:

Nee, een jonge vrouw die een oude man gaat spelen, dat kan echt niet meer.

Dat was de vorige eeuw. Die rol speel ik.

DUUR:

denkt even na: Dat kan, Pyramus en Thisbe's vader zitten niet in één en dezelfde scène. Hip, ziekenzuster. *Wijst een forse vrouw aan.* U doet de vader van Pyramus.

PLOMP:

Zelfde laken een pak, Duur. Dat is discriminatie. Die rol moet je zelf maar doen.

DUUR:

Ja? Mag dat?

PLOMP:

Natuurlijk.

DUUR:

Geweldig. Smijt, Deurwaarder. *Ziet haar*. U ken ik, ja. U bent wel eens bij mij thuis geweest. U kunt niks onthouden, dus u doet de rol van de leeuw. Die schudt u zo uit uw mouw, het is gewoon wat brullen.

PLOMP:

Duur, je beledigt deze dame. Laat mij die leeuw maar spelen. Ik zal zo brullen, dat alle harten zullen opspringen als ze me horen. Ik zal zo brullen, dat alle kinderen zullen roepen: ‘Nog een keer, leeuw, nog een keer!’ *Doet het voor*.

DUUR:

Als jij dat doet, zal iedereen zich doodschrikken en zal het hele publiek opspringen en ons in elkaar slaan.

PLOMP:

Nee, nee, ik zal mijn stem zo intensiveren, dat ik zal brullen als een pasgeboren duif. *Tegen de toeschouwers*: Ik zal tegen jullie brullen, en jullie zullen denken een nachtegaal te horen. Voor de leeuw zou ik zelfs de rol van Pyramus opofferen.

DUUR:

Nee, nee, nee, nee. Jij alleen kunt de rol van Pyramus spelen. Want Pyramus is een bloedmooie man; een man zoals je die wel eens op een zomerse dag op het

strand te zien krijgt: een heel prettige, elegante, heerachtige man. Daarom ben jij het die Pyramus moet spelen. *Voor Plomp nog wat kan zeggen.* En ik begrijp dat Deurwaarder Smijt de rol van de leeuw niet kan spelen, die doe ik dan wel.

PLOMP:

Goed, ik speel Pyramus. Met wat voor een baardje kan ik hem het beste spelen? Een smal, puntig baardje? Een volle brede of een ronde rode? Of een vierkante gele? Of helemaal zonder baard?

DUUR:

Dat mag je helemaal zelf weten. Als jij denkt dat je een mooie, meevoelende minnaar het beste met een ezelskop op je kale kop kunt spelen, moet je dat beslist doen. Morgen repeteren we in het bos bij de Oude Eik, want als we binnen repeteren, verdringen al die fans van jou zich voor dit pand. Maar ik smeeek je, Aannemer Plomp, - ik ken jou -, ik verlang van je dat je al jouw rollen uit je hoofd kent en bij de voorstelling elke zin precies zo zegt zoals hij in dit script staat. *Geeft hem het script.* Ik zal in de tussentijd een lijst met rekwisieten maken die we voor ons stuk nodig hebben. *Tegen de toeschouwers:* Ik hoop wel dat jullie na het Midzomernachtfeest blijven voor onze Theatrale Toegift, we doen dit niet voor niks.

PLOMP:

Ze zullen er zijn, Duur. Ze willen dit niet missen, voor geen goud! En onder de Oude Eik kunnen we op de meest beschamende en moedige manier repeteren. *Tegen de jonge vrouw die Thisbe's vader niet mocht spelen.* En ik hoop dat u me komt souffleren. Adieu!

DUUR:

Shee too? Zorg dat je er bent, of laat je nooit meer zien.

Plomp en Duur apart af.

Tweede scène

Sander gejaagd op, gevolgd door Dimitri.

SANDER:

keert zich om naar Dimitri.

Donder op, Dimitri. Ik ben het zat.

Loop mij niet achterna. Herien en ik,
we houden van elkaar en als je dat niet zint,
hang jezelf dan op. Heb ik eindelijk rust.

DIMITRI:

Sander, je vergist je. Herien en ik,
wij waren onafscheidelijk: we deelden
alles wat we dachten, hoorden, zagen.

*Herien komt heimelijk op. De twee mannen
zien haar niet. Zij reageert woordeloos
op wat de mannen over haar zeggen
en trekt daarmee ieders aandacht.*

Hoe verschillend we ook zijn, we waren

evenbeelden, min of meer gelijkgezinden.

Ik leerde haar de wereld kennen van jonge
advocaten zoals ik, en andere jonge
managers.

Hij ziet niet dat Sander is begonnen te fronsen.

En zij leerde míj

de ménsen kennen: hoe die in elkaar zitten,
zichzelf misleiden, wat ze denken en wat ze zeggen
dat ze denken. *Pauze*. Niet dat ik nu de mensen snap!

Maar er is niets veranderd eigenlijk.

Wij zijn één! Bestemd om samen op te trekken,
samen te gaan wonen, samen kinderen
te krijgen, oud te worden, dood te gaan.

*Hij ziet niet dat Sander ironisch naar hem kijkt,
omdat die daar niets van gelooft.*

SANDER:

Zo saai is de Herien die ík ken niet bepaald.

Die leeft nu, met alle vezels van haar lijf,
en in de hevigheid van al haar hartstochten.

DIMITRI:

Jij maakt misbruik van haar sensitiviteit.

SANDER:

Herien overgevoelig?

DIMITRI:

Fijngevoelig.

SANDER:

Als ik haar pak, gaat het er meestal ruig aan toe.

DIMITRI:

opeens gretig:

Ja, schoonheid... Schoonheid maakt haar hele lichaam open, zet haar huid in vuur en vlam, laat haar ogen flonkeren, jaagt haar ademhaling op. *Grijnst.* Maar verlamt haar hersenen. Sander, jij bent mooi. Geef het maar toe. En schitterend zijn de sieraden die jij haar gaf. Jij hebt met jouw schoonheid haar licht ontvlambaar hart behekst, haar hoofd op hol gebracht.

Als ze weer bij zinnen komt, kiest ze beslist voor mij.

SANDER:

Zelfs op haar heetst houdt Herien haar hoofd erbij.

DIMITRI:

Ik kan haar alles geven wat haar hart begeert.

SANDER:

Maar Dimitri, wat haar hart begeert, dat kan zij zélf kópen.

Pauze.

Alleen mijn hart, dat heeft ze niet gekocht,
dat heb ik haar geschonken; en zij schonk mij het hare.

Je hebt gelijk, door haar gaat ook voor mij
een nieuwe wereld open. Ze leert me naar
de mensen kijken, naar wat er bij zij speelt,
wat een rijkdom aan gedachten en gevoelens
of er leven in een doodgewone man
of vrouw, zelfs bij de enkelvoudige
techneuten waar ik tussen werk en leef.

En dat maakt mij... gelukkig. Dat snap je toch?

Pauze.

Dimitri, verwijt mij niet dat ik Herien haar hart
gewonnen heb. En... ik ben het die haar trouw zal blijven.
Weet je nog? Opeens liet jij haar in de steek
en probeerde Helena voor je te winnen,
bloedmooie Helena. En die werd dol,
ja stapeldol, viel als een blok beton
- *wijst naar hem, kijkt naar het publiek* –
voor deze wispelturige en valse man.
Je bent kennelijk weer op haar uitgekeken,
sarcastisch: en zet je zinnen dus gewoon weer op Herien.
Ja, je moet toch wat.

*Dimitri wordt woedend, scheldt Sander uit voor arrogante klootzak en zo,
wordt daardoor zelf kwader en kwader en wil Sander te lijf gaan, maar
beheerst zich uiteindelijk, en gaat af.*

Derde scène

Het plezier dat Herien had in wat de heren over haar zeiden is tijdens het laatste deel van de vorige scène langzaam verdwenen. Ze is duidelijk geschrokken. Ze gaat nu naar Sander.

SANDER:

Herien, wat is er? Hoe kom je aan die bleke wangen?

Met gespeeld pathos:

Hoe kunnen die twee rozen daar zo snel verwelken?

HERIEN:

wil ondanks zichzelf meespelen, maar geeft het al gauw op.

Misschien is het gebrek aan regen, maar geen nood,
er komt een stortbui uit mijn ogen aanzetten.

SANDER:

Vanwege dat gedonder met Dimitri?

Liefje, als er iets is wat ik via
jou geleerd heb, dan is het, dat de bedding
van de rivier die Ware Liefde heet,
nooit glad is: die zit vol kuilen, rotsen, kronkels.

Obstakels zijn er altijd massa's. Of
de een is hoog- de andere laagopgeleid...
Of de een bulkt van het geld, de ander heeft
geen cent te makke... Of de ene is te oud,
de andere te jong... Of hun vrienden zijn er
zwaar op tegen...

HERIEN:

Daar gaat het hier niet om.

SANDER:

draaft door:

En als een keus een keer alom geaccepteerd wordt,
dan komt er wel een oorlog, een natuurramp, een ziekte
of een blikseminslag, waardoor zoiets stralends
als de liefde die hoog uitstijgt boven alles
in één klap tot een hoopje as gereduceerd wordt.

HERIEN:

Sander, ik ben niet bang voor ziekte, oorlog,
of natuurrampen, maar voor Dimitri,
wat die in zijn schild voert. Geen mensensoort

is zo gevaarlijk als juristen, en geen kantoor van advocaten is zo machtig als dat van zijn vader, waar hij zelf ook werkt.

Dimitri's ouders zijn steenrijk, zijn vrienden machtig, zijn netwerk is heel groot, hij trekt aan heel veel touwtjes. Hij kan het ons onmogelijk maken hier te leven en te werken. En dat zal hij ook, ik ken hem: een mislukking maakt hem razend én kwaadaardig. Voor hem is afgewezen worden een aantasting van wat hij in zijn diepste wezen is. En dan wordt hij gewelddadig.

Pauze. Wij moeten weg hier, Sander.

SANDER:

na een lange pauze. Vluchten, bedoel je.

HERIEN:

Ja.

SANDER:

na weer een lange pauze: Goed. *Pauze.* Okay. *Pauze.*

Klinkt hier een verwijt aan Herien in door?

Ik ben die baan van nu toch al weer zat:
weer een nieuw systeem van werken net
geïmplanteerd in weer een nieuw bedrijf.

Mijn geld klotst op tegen de plinten, 'k kan jaren voort.
*Lange pauze. Hij is niet zo van het abrupte en radicale
omgooien van zijn leven. Maar hij besluit er toch in
mee te gaan en bedenkt snel hoe.*

Luister. Ik heb een tante. Ze is oud én weduwe,
barst van het geld, is kinderloos, én beschouwt mij
als haar kind, haar enige. Ze woont niet ver
van hier, maar wel over de grens.

Herien begint te stralen.

Wij gaan erheen,
trouwen direct in het geheim, zodat Dimitri
voor voldongen feiten komt te staan. Mijn tante
helpt ons beslist een nieuw leven op te bouwen.
Met mijn kennis kan ik overal terecht,
de taal waarin ik werk is internationaal.

HERIEN:

straalt door, steeds enthousiaster:

Maar waarom weer zo'n baan? Je hebt toch geld genoeg?

Dit is dé gelegenheid om werk te zoeken
dat belangrijk is, zelfs wezenlijk voor mensen.
Je zegt steeds, dat je zó graag zo iets wil.
Dat al die bedrijven louter dingen maken
die waardeloos en overbodig zijn?
En dat al die sociale en maatschappelijke
semi-staatsbedrijven alleen nuttig voor
zichzelf zijn en voor de mensen die er werken?

SANDER:

moet even slikken.

Ja, ja, dat klopt. *Lange pauze.* Ja, ik ga iets anders doen.

Grijnst: Mijn tante vindt het vast fantastisch om haar
geld in zoiets nieuws te investeren.

*Ze zijn nu allebei een beetje daas van deze kordaatheid, maar er allebei vast
van overtuigd dat Sander het ook doen zal. Ze beginnen te lachen, steeds
harder en enthousiaster. Totdat Sander opeens stopt met lachen en Herien
verschrikt aankijkt. Hij realiseert zich dat van hem nu enige empathie voor
haar verwacht wordt.*

SANDER:

En wat ga jij doen?

Ik wil per se niet dat jouw toekomstperspectief
iets minder glorieus wordt dan nu het geval is.

HERIEN:

Sander, maak je over mij geen zorgen.

Zolang er mensen zijn die zonder mij niet weten
hoe ze succesvol, zinvol én gelukkig kunnen
worden in hun leven, heb ik niks te vrezen.

Mijn boeken worden overal gekocht,
gelezen en bewonderd en mijn agenda
zit voor jaren vol. Mijn netwerk kent geen grenzen.

Ik kan hier én daar met mijn vriendinnen
blijven uitgaan. Dimitri gaat heus niet zover,
dat hij me vermoordt. *Pauze*. 't Zal wel beter zijn als hij
geen lucht van onze vlucht krijgt en ons huwelijksplan.

SANDER:

*na een pauze, kordaat en praktisch, maar ook een
beetje plechtig:*

Jij houdt dus van me én wilt met mij trouwen
én in het geheim. Ga dan morgenavond

zogenaamd naar het midzomerfeest.

Neem alleen mee waar je echt niet zonder kunt
óf waaraan je grote waarde hecht.

Ga niet naar het feestterrein, maar naar
de Oude Eik, waar wij met Helena
in alle vroegte ooit het Meifeest vierden.

HERIEN:

draagt voor: Ik zweer je op de sterkste boog van Cupido;
en op zijn scherpste pijl, die met de gouden punt, of zo;
en op de onschuld die je wel bij duiven vindt;
op al wat liefde bloeien doet en harten bindt;
op 't vuur waar Dido van Carthago zich in stortte
toen ze Aeneas er vandoor zag zeilen van het strand,
omdat het hem aan ware liefde schortte
en waarin zij levend is verbrand;
op alle eden die door mannen zijn gebroken,
heel wat meer dan ooit door vrouwen uitgesproken,
jij treft op de plek die jij tegen me zei
morgennacht honderd procent zeker mij.

SANDER:

hoort dit gerijmel lachend aan.

Daar wacht ik op je, liefste. Kijk, daar komt Helena.

Vierde scène

Helena op.

HERIEN:

De mooie Helena! Blij je te zien. Waar ga je heen?

HELENA:

Jij noemt mij mooi? Dat kan ik mooi vergeten.

Mooi ben ik alleen als híj mij mooi vindt,
mijn Dimitri. Om op te vreten mooi.

Maar zo mooi ben jíj voor hem. Sterren
zijn voor hem jouw ogen, en je stem
zingt zoeter, vindt hij, helderder, én
melodieuzer, vindt hij, dan het zingen
van de leeuwerik klinkt in de oren
van een herder. Tenminste, dat zegt hij.

Ziekte is besmettelijk, was schoonheid
dat maar ook. Aansteken liet ik me door jou.

Was de hele wereld míjn bezit,
dan nam ik van dat alles enkel maar Dimitri,
de rest schonk ik aan jou. Leer mij hoe je 't deed:

met wat voor kracht kreeg jij het hart
van mijn Dimitri in jouw macht.

HERIEN:

weet het antwoord.

Geen idee! Ik moet hem en zijn kornuiten
echt niet meer. Als ik hem zie, kijk ik hem
altijd woedend aan, hij blijft op mij verliefd.

HELENA:

Had mijn glimlach maar een dergelijk effect.

HERIEN:

Ik scheld hem uit, het blaast zijn liefdesvuur maar aan.

HELENA:

Hoe meer ik hem ophemel, hoe meer hij van me walgt.

Hoe meer ik van hem houd, hoe groter zijn chagrijn.

Pauze.

HERIEN:

Helena, die stompzinnigheid van hem

is niet mijn schuld.

HELENA:

Nee, dat is jouw schoonheid.

HERIEN:

Wees gerust, hij heeft zijn laatste blik op mij
geslagen. Sander en ik, wij vluchten hiervandaan.
Vóór wij gek van liefde werden op elkaar,
leek mij het leven hier in deze stad het hemels paradijs.
Maar met zo'n vernietigende kracht heeft deze man
mijn hart veroverd, dat hij deze hemel hier
in een dorre, saaie vlakte heeft veranderd.

SANDER:

Helena, jou kunnen wij ons plan wel toevertrouwen.
Morgenavond voegen wij ons onafhankelijk
van elkaar bij onze stadgenoten die het bos intrekken
om het Midzomernachtfeest te gaan vieren.

HERIEN:

En in dat bos, waar jij en ik als jonge meiden
hele dagen op een bed van bleke
boterbloemen lagen en ons hart uitstortten,
dáár ontmoeten morgennacht hij en ik elkaar.
Ver weg van deze wereldstad, waarin wij ons
niet meer kunnen vinden, gaan wij werken
aan een nieuwe toekomst. Nieuwe banen,
nieuwe vrienden, nieuwe feesten, en wat voor ons
echt nieuw is: kinderen. Helena,
jij was mijn metgezel, in alles. Maar bedenk:
als ik weg ben, kiest Dimitri absoluut
voor jou. Ik ga, Sander. Wij sparen onze
liefdeshonger op tot morgen middernacht.

SANDER:

Lieve Herien, wat zal die honger groot zijn.

Herien af.

SANDER:

Helena, tot ziens. Herien heeft mij geleerd:
in mensen steken altijd meerdere mensen.

Vast en zeker wordt Dimitri net zo
dol op jou, als jij nu bent op hem.
Af, een andere kant op.

Vijfde scène

HELENA:

Waarom wordt geluk zo ongelijk verdeeld!

Voor iedereen hier ben ik even mooi,

net zo succesvol en gefortuneerd als zij, Herien.

Mijn baan als grote thuiszorgmanager heeft vleugels

en is stabielier dan het schrijf- en adviseerwerk

van Herien. Dat is, zacht gezegd, nogal modegevoelig.

Waarom koos hij, mijn Dimitri, dan

voor haar en niet voor mij? Ja, zij is mooi,

maar ware liefde ziet niet met het oog,

maar met het hart. Vóór Dimitri haar opnieuw zag zitten,

hagelde het eden uit zijn mond, dat ik de zijne was.

Ik sleepte hem mee, overal naar toe:

naar het superleukste feest en naar

de allerbeste film, naar het meest

spectaculaire festival en naar

de allerhoogste berg en in het diepste dal.

Hij leerde nieuwe werelden, nieuwe

denkbeelden kennen, allemaal door mij.

Maar hij komt Herien weer tegen, en in één keer

smelten al zijn eden weg. Hij wou rust,
zei hij. Ja, voor zijn radeloze geest.
Allicht. Hij weet niet eens, dat het de leegte
is van het bestaan waaraan hij lijdt.
Ja, Dimitri, daarmee moet jij leren leven.
En ik ben het die jou dat bij kan brengen. *Pauze.*
Ik vertel hem dat Herien er morgennacht
vandoor gaat met haar Sander. *Pauze.* Dan gaat hij haar
achterna, honderd procent zeker.
Pauze. Tot publiek: Ik weet
dat ik daarmee mijn vriendin Herien verraad,
maar als Dimitri mij dan dankbaar is,
en ik met hem mee kan op zijn liefdesjacht,
dan weet *ik* hem, honderd procent zeker,
te verleiden om *mij* tot zijn prooi te maken.
Want ook ik wil rust. Ook mij bevredigt
dat geren van de ene naar de andere
belevenis, dat verleiden van de ene
na de andere superleuke man of vrouw niet meer.
Ik weet, Dimitri koos mij indertijd
om de vrouw die ik toen was: vrolijk, in voor alles,
altijd opgewonden-, in-extase-willen-zijn.

Nu wil hij rust. Die zoekt hij bij haar.

Maar nu is *zij* degene die voortdurend met haar Sander opgewonden, avontuurlijk, enthousiast wil wezen. Die rust waarnaar hij zo verlangt, die krijgt hij nu alleen bij mij.

Af. Donker.

Tweede bedrijf

In het bos.

Eerste scène

Het is pikdonker. Oberon komt tevoorschijn.

OBERON:

snuift een paar keer.

In welk bos ben ik nu weer aanbeland?

Snuijt nog een paar keer.

Er is iets aan het rotten. Dit moet Europa zijn.

Snuijt nog een paar keer.

Ik ruik varkensmest. ‘k Gok op Nederland.

Het blijft gedoe dat ik het daglicht niet verdraag
en ik me direct verbergen moet zodra de zon opkomt.

Als ik na zonsondergang weer wakker word,
heb ik geen idee waar of ik ben.

Er schijnt een klein beetje licht op hem.

Ah, de glimwormen. Welkom. En mijn dank.

Ook hier ben ik de koning van het woud,
planten en dieren onderwerpen zich ook hier aan mij.

Het licht dimt, komt weer op.

Ik aanvaard uw hulding. Wijst u mij
de weg vannacht. En wekt u de maan.

*Die begint te schijnen, de hele ruimte wordt verlicht, al kunnen wolken
gedeeltes van de ruimte toch donker maken.*

Titania, mijn koningin, is mij
vast en zeker naar dit bos gevolgd.

Ik heb haar voor mij gewonnen met
mijn zweep en mijn karwats; kreeg haar liefde
door haar pijn te doen. Nu zal ik haar treffen
in haar lust. In India heeft zij
een jongeman gekozen tot haar vaste

metgezel, beeldschoon, een koningszoon, en reken
maar dat zij met heel haar lijf van hem geniet.

Ik ga haar die jongeman ontfutselen,
maak hem tot *mijn* vaste metgezel
en reken maar dat ik met hem zal lopen pronken.

Door de pijn die dat haar doet, zal zij zich
met nog meer hartstocht aan mij onderwerpen.

Hij ziet Titania komen.

Ik had gelijk, daar is ze al. En zonder hem.
Ze had het lef niet om haar minnaar mee te nemen.

Tweede scène

Titania op, doet of ze hem niet ziet.

OBERON:

Welkom in mijn koninkrijk, Titania,
en – dat belooft wat – helemaal alleen.

TITANIA:

Als dat de jaloerse Oberon niet is.
Maak je geen illusies. Ik heb gezworen om je niet meer

in mijn bed, of zelfs maar in mijn buurt te laten.

OBERON:

Momentje, kattenkop. Ben ik niet je man?

TITANIA:

Ja? Ben je dat? Jij was toch die geile bok,
die, vermomd als herder, dat piepjonge
herderinnetje versierde? En de man die zich
liet nemen door die welgeschapen Ierse reus?
En hoe was het met die stuiterende Amazone,
Hippolyta, jouw maîtresse, hoog gelaarsd?
En dan zwijg ik over alle spelletjes
die jij speelde met die kleine jongetjes,
die daarna door niemand ooit meer zijn gezien.

OBERON:

Allemaal verzinsels, ingegeven
door die ziekelijke jaloezie van jou.

TITANIA:

O ja?

OBERON:

Steeds als ik een leuke nacht met vrienden heb,
kom jij aanzetten, en maakt met je gedram
en je gezeur een eind aan onze lol.

TITANIA:

En omdat jij niet hebben kan dat ik gelukkig ben,
zoog jij - uit wraak - het water uit de zee op,
om het met een klap te laten vallen op het land.
Zo liet jij, zomaar ineens, de rivieren zwellen
en hun omgeving overspoelen. Tevergeefs
hebben de boeren zweet verspild met ploegen,
eggen, zaaien: het groene koren is verrot voordat
het groot kon groeien. De weiden liepen onder,
koeien, schapen, geiten, paarden zijn verdronken,
kraaien hebben zich er volgevreten aan het verzopen vee.
De speelterreintjes van de kinderen
zijn veranderd in een modderpoel;
de paden in de parken onherkenbaar,
zodat de mensen niet meer weten waar te wandelen.
De jaargetijden lopen door elkaar:

op de pas uitgekomen rode roos valt ijzel,
en de oude koning winter krijgt een krans
van zoete zomerbloemen opgezet.
De frisse lente en de volle zomer,
de rijpe herfst, de barse winter, wisselen
van jas. De mensen raken in de war, weten
door dit alles niet meer wat nog waar en zeker is.
En als jij daarop wordt aangesproken,
zeg jij: ja, zo gaat dat soms met het klimaat.
Terwijl deze hele reeks van rampen is ontstaan
door jouw kwaadaardigheid. Jij bent er de oorzaak van.
Jij gunt mij niet waar jij recht op zegt te hebben.
Jij noemt je koning, maar je koelt, kwaad op
je echtgenote, je woede op je volk?

OBERON:

Los het dan op: je hebt het zelf in de hand.
Waarom zou Titania haar Oberon dwarsbomen?
Het enige wat ik je vraag, is die jongeman
mijn metgezel te laten worden.

TITANIA:

O nee, geen sprake van. Zo'n geschenk van mij
maakt geen eind aan die kwaadaardigheid van jou.

OBERON:

Hoe lang ben je van plan om in dit bos te blijven?

TITANIA:

Ik ben hier alleen om het Midzomernachtfeest
mee te vieren. Als je rustig in het maanlicht
met ons dansen wil, kom dan maar. Zo niet,
ga dan maar lekker door met de natuur verstoren.

Af.

Derde scène

OBERON:

Ja, ga. Jij zult deze bossen niet verlaten
voor ik jouw belediging heb afgestraft
en jij mij die jongeman hebt afgestaan.

Ik heb het recht, als koning, om hem op te eisen. *Pauze.*

Ik weet een bloem waarvan het sap, als je dat
op een in slaap gesloten ooglid druppelt
- maakt niet uit van man of vrouw - diegenen
die dat treft tot gek wordens verliefd zal maken
op het eerste wezen dat ze daarna zien.

Ik haal die bloem, en als jij slaapt, Titania,
druppel ik wat van die vloeistof op jouw ogen.

Het eerste wezen dat jij bij het wakker worden ziet,
jij zal het najagen, dat beest, en je willoos
en vol wellust eraan overgeven.

Die betovering haal ik pas van je af,
nadát jij mij die jongeman gegeven hebt.

Maar wie komen daar? Ik word onzichtbaar. Nu.

Vierde scène

Dimitri op, met Helena achter hem aan.

DIMITRI:

Ik moet je niet! Loop me niet achterna!

En zeg me waar Herien is met haar Sander.

Herien maakt mij kapot. Maar ik mol Sander.

Je zei dat ze het bos zijn in gevlucht.

Ik ren hier nu al uren rond, razend, dwars
door het struikgewas, maar van Herien geen spoor.

Maak dat je wegkomt! Draaf niet achter me aan!

HELENA:

Helaas, ik voel me weerloos tot jou aangetrokken.

Jij trékt aan me, hardvochtige magneet.

En jij trekt geen doods en plomp stuk ijzer aan,
maar mijn hart van zuiver staal. Ik wil niets liever
dan op jou te pletter slaan. Stop jouw trekkracht,
dan heb ik de kracht niet meer om jou te volgen.

DIMITRI:

Verleid ik je? Verkoop ik mooie praatjes?
Zeg ik je soms niet aldoor recht in je gezicht
dat ik niét meer van je hou, niet van je houden kan?

HELENA:

Juist daardoor ga ik steeds meer van je houden.

Dimitri, ik ben je hondje! Hoe meer
of jij me slaat, hoe meer ik je voor je kruip.

Doe met mij als met je hond, schop me, sla me,
verwaarloos me, negeer me, maar sta me toe,
als het waardeloos stuk vreten dat ik ben,
een stukje áchter je te mogen lopen.

Lager kan ik toch met mijn gesmeek
als vrouw en mens niet zinken? Als je mij
behandelt als een hond met schurft, beschouw ik
dat juist als het allerhoogste goed.

DIMITRI:

Helena, je haalt het bloed onder mijn nagels uit.

Ik word ziek als ik alleen al naar je kijk.

HELENA:

En ik word ziek, wanneer ik jou niét zie.

DIMITRI:

Het kan je kennelijk niks schelen wat er met je kan gebeuren: je loopt de stad uit, helemaal alleen, het bos in, naar deze afgelegen plek waar je van alles overkomen kan. Als ik echt zo razend word, dat ik ervan door ga...
jij zult niet de eerste jonge vrouw zijn die op een plek als deze wordt verkracht, vermoord.

HELENA:

Jij bent niet in staat om zo ver van mij weg te lopen dat je mij niet meer hoort als ik om hulp roep.
Ren weg, als je dat wil. Dat wordt een mooi verhaal: ik, de duif, jaagt op jou, de gier, ik, de hinde, valt jou, de tijger, aan.
Als de lafheid jaagt en moed de vluchter is, waar kan jij je in de stad dan nog vertonen zonder dat je uitgelachen wordt?
Schaam je, Dimitri! Jouw gedrag is een belediging voor het mannelijk geslacht.

DIMITRI:

Ik ga. En volg je me, wees er dan maar niet zo zeker van, dat ik je niet wat gruwelijks aan ga doen.

Af.

HELENA:

Ik volg je toch, tot deze hel een hemel wordt, of tot jij, de man van wie ik houd mij in m'n graf stort.

Af.

OBERON:

Wacht maar af, meid. Met dat sap dat ik ga halen, rent hij straks als een dolle achter jóu aan, en moet jij van zijn blik alleen al kotsen.

Af.

Vijfde scène

Titania op, uitgeput, maar verzaligd. Haar kleren hangen los en open om haar heen.

TITANIA

Wat een midzomerfeest was dat! Op die muziek kan ik de hele nacht door dansen, zingen. Vrouw ben ik, van binnen. Maar als ik eenmaal bezig ben, keert al mijn vrouwelijkheid zich, nee ze spat naar buiten. Wij dansers vormen één geheel, ik ga van man-en-dans, naar man-en-dans, naar vrouw-en-dans. Ik laat me achterover vallen, maar word opgevangen, elke keer, en naar een ander toegedragen, naar mijn geliefde koningszoon dit keer, maar hij is niet hebberig en gunt mij weer een ander. Nu is het genoeg. Ik wil liggen, *doet dat*, slapen, mijn geluk vermenigvuldigen in dromen. Bossen, ruis, beken murmel, zing me nu in slaap.

Er klonk al dat soort muziek. Die wordt nu luider.
Ze slaapt.

Zesde scène

Oberon op. Gaat naar Titania.

OBERON:

Het eerste wat je ziet nadat je wakker wordt,
zal je in vuur en vlam doen raken. Het is het wezen
waar je ziel naar smacht; die al jouw zinnen weet
te strelen; die jou weet op te voeren tot extase.

Maar laat dat wezen iets afstotelijks zijn,
iets monsterachtigs. Lelijker dan lelijk:
een borstelig everzwijn, een krokodil vol schubben,
groot gebekt. Een valse lynx, een neushoorn of een
nijlpaard, tonnen zwaar. Of een vuurspuwende,
en glibberige, slijmerige reuzevleermuis.

Hij zal voor jou de aller allerliefste zijn:
stinkend, rottend, rokend en vooral onrein.

Druppelt ondertussen het sap op haar ogen.

Sander en Herien op.

OBERON:

Ah, wie hebben we daar? Ik word onzichtbaar. Nu.

Zevende scène

SANDER:

Lieverd, we zwerven nu al uren door dit bos.

Jij bent doodop, en eigenlijk ben ik de weg kwijt.

Als jij het goed vindt, rusten wij hier wat, en wachten op het daglicht, dat ons de juiste richting wijst.

HERIEN:

Okay. Ik pas precies in deze glooiing hier

en jij past daar als een deksel bovenop:

ik kan je niet ontkomen en dan gaat het stuiven.

SANDER:

Nee, lieve Herien. Nee, dat wordt niks. We gaan niet vrijen. Jouw rug wordt, onder mijn gewicht, doorboord door takken, stekeltjes en scherven.

Mijn tante heeft beslist voor ons een beter bed.

HERIEN:

Jij wilt wachten tot we daar zijn? Echt? *Pauze*. Goed.

Ja, ga maar. Slaap lekker, diep en goed, in alle rust.

SANDER:

Dank je, lief. En met de helft van deze
wens wordt ook jij in slaap gekust.

Sander gaat ergens anders liggen. Ze vallen in slaap.

Achtste scène

Oberon komt dichterbij.

OBERON:

Godallemachtig, wat een braverik.

Zijn liefdesbrand is al geblust voordat
hun huwelijk gesloten en voltrokken is.

Ik word gek. Dit sap moet op zijn oog.

Gaat naar Sander. Doet het sap op diens ogen.

Ondertussen:

Dat je lijf mag branden met een eeuwig vuur
voor haar daar, waar je blik op valt bij 't wakker worden,
zodat elke keer als jij haar ziet, de wellust
uit je spuiten mag, én jouw levenslust
zo uit je stromen zal, dat jij je enthousiast
en opgewonden stort in elke bezigheid
die in je opkomt, waarna je terechtkomt
in een altijddurende extase.

Af.

Negende scène

Dimitri komt oprennen, met Helena achter hem aan.

Haar kleren hangen los en open om haar heen.

HELENA:

blijft staan, gilt: Dimitri!

Dimitri schrikt, blijft staan en draait zich om.

HELENA:

Desnoods vermoord je me, maar blijf nu staan!

DIMITRI:

Hoe vaak moet ik het zeggen: kom me niet achterna.

HELENA:

Je gaat me toch niet in het donker achterlaten?

DIMITRI:

Jij kan of wil Herien niet vinden. Dus doe ik dat alleen.

Af.

HELENA:

Ik ben buiten adem van deze idiote jacht!

Hoe meer ik smeek, des te walgelijker ik word.

Pauze.

Ja, ik ben een afschrikwekkend monster,
zelfs het wildste beest dat mij maar even ziet,
gaat er in paniek vandoor. (...) Welke spiegel
was zo leugenachtig, dat die mij geloven
liet, dat ik maar een kansje bij hem maken zou
naast de sterrenogen van Herien?

Ziet Sander.

Maar wie is dat? Sander, op de grond?

Dood, of slaapt hij? Ik zie geen wond, geen bloed.

Sander! Leef je? *Schudt hem.* Hé, man, word nou wakker!

SANDER:

*wordt wakker, ziet Helena. Hij voelt opeens een liefde
die zo heftig en intens is, zoals hij, de gelijkmoedige,
nog nooit heeft gevoeld. Dat maakt hem dolgelukkig.*

Helena! Stralend met je sterrenogen!

Ik ga door het vuur voor jou. Doorschijnend ben je,

want in je borst zie ik je brandend hart. Waar is
Dimitri? Liet die schoft jou in de steek?
Hier in het stikdonker? Hij zal ervan lusten.
Als ik hem met blote handen heb vermoord,
is die naam alleen nog maar een smerig woord.

HELENA:

Sander, alsjeblijft, zeg zoiets niet. Dat Dimitri
houdt van jouw Herien, maakt toch niet uit?
Zij houdt met hart en ziel van jou. Wees blij!

SANDER:

Ik blij met Herien? Nee, ik heb spijt van elke
strontvervelende minuut die ik met haar
heb doorgebracht. Ik haat die zekerheid van haar;
dat alles altijd veilig moet van haar;
haar altijd alles beter weten en kapot
analyseren; dat altijd moeten doen wat zij
wil en wat zij zegt.

Wisselend tegen het publiek en tegen haar:

Ik houd niet van Herien,
ik houd van Helena, van jou. Wie kiest er

voor een kraai als hij een adelaar kan winnen?
Hier zie ik een vrouw die als een fakkel brandt
en branden wil, vol vuur om ver te reizen naar
het allerhoogste, allerijlste, allerkoudste
bergland van het allervreemdste Azië.
En ik wil met je mee. Of naar het aller-
ondoordringbaarste en allerdonkerste,
allerheetste oerwoud in dat van God verlaten
Hart van Afrika. En ik wil met je mee.
Nog nooit had ik welk gevoel dan ook
zo heftig en intens, zo alles overheersend,
dat al het andere in mijn leven, totaal,
compleet, volledig onbeduidend maakt
en mij volmaakt, totaal, compleet gelukkig.
Dat alles heb ik louter en alleen bij jou.

HELENA:

Waarom drijf jij de spot met mij? Waaraan
heb ik dat verdiend? Of is dit venijn,
dit bijtende sarcasme doodgewoon mijn lot?
Is het niet genoeg voor jou, dat ik
nooit bereiken zal, dat Dimitri met

zijn felle ogen, mij één vuile blik
zelfs waardig keurt? Dat je denkt de draak
met mij te kunnen steken door me op zo'n
idiote en hysterische manier
je liefde te verklaren? Ik ga, ik had
helaas gedacht, dat jij meer empathie bezat.
Hoe kan het dat een jonge vrouw die door
een man wordt afgewezen, daarom door een
andere kerel zo vernederd wordt?

Wil afgaan, maar voor af te gaan, bedenkt ze iets.

Tot het publiek:

Hij zoekt in mij, wat ik ooit was, maar niet meer zijn wil.

Af.

SANDER:

Ok. Gelukkig ging ze weg zonder Herien te zien.

Gaat naar Herien. Draagt voor:

Herientje, ik hoop dat je slaap nog even duurt.

Kom nadat je wakker wordt, nooit meer in mijn buurt.

Want zoals een overmaat aan zoetigheid

tot misselijkheid en walging in de maagstreek leidt,

zo ben jij mijn overdaad, mijn teveel aan zoetigheid.

Ik heb het gehad met je. Ik voel me eindelijk vrij.
Ik voel een ongeken­de liefde vol en breeduit in mij branden
voor Helena. Haar volg ik. Haar draag ik op handen!
Af.

Herien, alleen, heeft een nachtmerrie.

HERIEN:

Help! Sander, help me, help! Er kruipt een slang
over mijn borst. Vang hem. Ik ben bang. Pak hem. Help!!!
Wordt wakker.

Allemachtig. Wat gebeurt er? Sander!

Ik droomde dat een slang mijn hart opat,
terwijl jij er lachend naar te kijken zat.

Sander! *Springt op.* Kom op, waar ben je? Wat, verdwenen?

Sander? Weg? Geen kik. Geen woord.

In naam van onze liefde, reageer! Sander!!!

Ik ben bang. *Pauze.* Moet ik je gaan zoeken? *Pauze.*

Goed. Wat moet dat moet. Ik ga dit ruige bos in,
wilde dieren, moordenaars, verkrachters tegemoet.

Af.

Titania blijft liggen slapen.

Derde bedrijf

Eerste scène

*Plomp de Aannemer en Duur de Zorgverkoper komen op,
met een kar vol rekwisieten.*

PLOMP:

Allemaal aanwezig?

DUUR:

Tot op de laatste man.

PLOMP:

En op de seconde af.

DUUR:

Recht onder de Oude Eik.

PLOMP:

Dikke Duur?

DUUR:

Wat wil je zeggen, Poezel Plomp?

PLOMP:

Er zitten dingen in deze komedie van Pyramus en Thisbe dat het publiek van tegenwoordig niet gaat accepteren. Hoe denk jij dat op te lossen?

DUUR:

Niet. Als de toeschouwers gaan protesteren, schelden we ze uit. Voor bakfiets rijdende, baarddragende hipsters, voor slappe slijmerds, of als dát niet helpt, voor bleke vegavreters.

PLOMP:

Als bekend wordt dat er in dit stuk een leeuw zit, komt er geheid gedonder van met dierenactivisten.

DUUR:

Geweldig. Dan zijn we veertien dagen uitverkocht.
Nou een echt probleem. Pyramus en Thisbe, die zien

elkaar bij maanlicht. Hoe doen we dat.

PLOMP:

Schijnt de maan de avond niet dat wij ons stuk opvoeren?

DUUR:

Zoek ik op.

*Pakt zijn telefoontje, zoekt zich wezenloos. Dat duurt en duurt,
tot Plomp van ongeduld en woede dreigt uit elkaar te barsten.*

Ja, hij schijnt die avond.

PLOMP:

Mooi, dan zetten we een spiegel bij het raam, zo dat de maan tot
achterin de zaal kan schijnen.

Oberon op. Ongezien natuurlijk.

DUUR:

Dan is er nog iets: we moeten een muur. Want Pyramus en Thisbe,
praten, volgens het verhaal, met elkaar door een spleet in de wederzijdse muur.
Vragen we één van de toeschouwers om wat gips, wat klei, of losse kalk op

zich te smeren en zo de muur te spelen? En als hij dan zijn vingers zo houdt, - *doet dat* - dan kunnen Pyramus en Thisbe daar tussendoor gaan fluisteren. Wat denk jij, aannemer Plomp?

PLOMP:

Zou heel goed kunnen.

OBERON:

Wat zijn dat voor lammelingen die hier paraderen, vlak bij de slaappleaats van mijn koningin?

PLOMP:

Maar laten we nu eerst gaan repeteren.

DUUR:

Ja. Jij bent Pyramus, dus jij begint. En als je uitgesproken bent, verdwijnt je in die bosjes daar. Je komt weer op wanneer je aan de beurt bent en dat weet je doordat je je wachtwoord hebt gehoord.

OBERON:

Gaan ze een toneelstuk opvoeren?

Dan speel ik beslist, maar ongezien, graag mee.

DUUR:

geeft Plomp een teken:

Tekst!

PLOMP:

‘Thisbe, zoals een schitterende bloem kan meuren -

DUUR:

Geuren! Niet meuren, maar geuren!

PLOMP:

grijnst: - bloem kan geuren,
zo geurt jouw adem, liefste Thisbe mijn, van wie ik hou.
Maar hoor, een stem, hoor deze klanken kleuren!
Blijf hier, het duurt maar even, dan ben ik terug bij jou.’
Af.

OBERON:

Dit is mijn kans: ik kleed hem uit, en zet
op zijn hoofd een logge, stomme ezelskop.
Met zijn gebalk wekt hij beslist mijn koningin,

die prompt gek van liefde wordt
voor die monsterlijke pummel.

Af, Plomp achterna.

DUUR:

‘Stralende Pyramus, je witte huid
als uit een lelieblad gewrongen,
zoals een rode winde wringt zich uit
door een prijsgekroonde rozenstruik,
levendige jongeling, oh kleine jodeljongen,
als het trouwste paard klaar voor gebruik...’

Pauze.

Plomp! Plomp!!! Je luistert niet, man.

Je had al moeten opkomen.

Pauze.

Pyramus! Opkomen! Je wacht was ‘klaar voor gebruik’.

‘Als het trouwste paard klaar voor gebruik.’

*Plomp op. Hij draagt een monsterlijk vervormde ezelskop,
met een opengesperde bek met krokodillentanden, is naakt,
met een enorme voorgebonden pik. Oberon volgt vanaf
een afstand, ongezien natuurlijk.*

PLOMP:

‘Was ik zo trouw en mooi als jij, mijn lieve Thisbe,
dan nog was jij voor mij de allerenige.’

DUUR:

Help! Help!! Alsjeblieft!

PLOMP:

Wat is er nou, Duur?

DUUR:

Wat is er met je kop?

PLOMP:

Mijn kop? Je eigen ezelskop zal je bedoelen.

Duur begint te krijsen en rent weg.

OBERON:

Ik ga achter hem aan en jaag hem in het rond,
de wildernis door: struiken, bomen, meren,

zelfs moerassen in. Ik speel nu eens een paard,
dan een dolle hond, een everzwijn, een beer, of vuur.

Ik hinnik, blaf, en knor, en brul, en laai.

Hij raakt in paniek, vlucht alle kanten op,
waardoor hij de liefde tussen mijn Titania
en zijn ezel van een kameraad niet kan verstoren.

Af.

Tweede scène

PLOMP:

kijkt wild om zich heen, ziet Duur niet meer.

Hij denkt zeker leuk te zijn. Denkt-ie soms dat ik een ezel ben. Wat hij ook verzint, ik laat me hier niet weggagen. Ik ga hier heen en weer lopen. Ik ga zingen, om te laten horen dat ik voor niets en niemand bang ben.

Brullend:

‘De merel in zijn zwarte rok

Zijn snavel bruin en geel

De wijfjesvink met haar getjok

De mees met haar gekweel...’

Door het brullende zingen wordt Titania wakker. Ze komt tevoorschijn.

TITANIA:

Welke engel lokt mij van mijn bloemenbed?

PLOMP:

‘Een man vindt bij het avondrood

De koekoek in zijn nest

Die gaf al menig echtgenoot

De stuipen en de pest...'

TITANIA:

Ik vraag u, zacht geaarde sterveling,

zing nog een keer. Mijn hart is zo ontwapend

door uw stem als mijn oog betoverd door uw lijf.

Bijt me, zodat ik verga van pijn,

en totdat ik liters bloed verlies.

Doorboor me met dit vorstelijk geslacht,

breek me open tot mijn lichaam openscheurt.

Dwing mij tot elke gorigheid en hufterigheid,

tot ik mijzelf verafschuw en veracht.

Al uw kwaliteiten zijn zo hemels,

dat ik me genoodzaakt voel te zweren

dat ik op 't allerallereerst gezicht

grote liefde voor u voel.

PLOMP:

Als ik dit zo hoor, moet u dat niet doen, u hebt daar

ook bar weinig reden voor. Van de andere kant: verstand

en liefde zie je vandaag de dag zelden samen. Des te

treuriger dat een paar goede burenen niet proberen om die twee, verstand en liefde, met een gesprekje aan elkaar te koppelen.

Lacht hard.

Ja, ik kan best leuk uit de hoek komen op zijn tijd.

TITANIA:

Weet u dat u even wijs als mooi bent?

PLOMP:

Nou, dat valt wel tegen. Als ik verstand genoeg had om dit bos uit en weer thuis te raken, was ik al helemaal tevreden met mezelf.

TITANIA:

U gaat niet weg! Vlucht niet uit dit gebied!

Als hij aanstalten maakt om toch te gaan:

U blijft hier, of u wilt of niet!

Ik ben een bosgod van de hoogste rang.

Pauze. Vleiend:

In mijn domein heerst altijd zomer, zolang ik er ben. Ik hou van u: dus blijf bij mij.

Ik word uw slaaf, dus bent u vrij.

Ik zal u zuiveren van het plompe aardse leven,
zodat u als een geest kunt zweven.

Ik breng u zwarte bessen, abrikozen,
paarse druiven, groene vijgen, en frambozen.

Steel de honing van de hommels. En pluk rozen,
zodat u al verzaligd bent vóór u met mij gaat minnekozen.

Ik heb parels voor u uit de oceaan
en zal die in slingers om uw armen, lijf en benen slaan.

*Kust hem waar ze hem maar kussen kan, waardoor hij haar steeds woester
gaat omhelzen.*

Oberon komt op.

TITANIA:

stopt hem: Voordat ú zegt: ik ben niet gediend van uw intimiteit,
leg ik een kronkel in uw tong. Praten is nu zonde van de tijd.

Plomp en Titania af.

Derde scène

OBERON:

Dit is precies gelopen zoals ik heb gewild:
dat Titania weer wakker werd en in elke vezel,
stapeldol verliefd werd op een monsterlijke ezel.

Dimitri en Herien op.

OBERON:

Nee maar, hij heeft haar eindelijk gevonden.
Dat wordt niks. Zij houdt nu van die ander.

DIMITRI:

Waarom verstoot jij wie jou zoveel liefde biedt?
Zelfs je ergste vijand treiter je niet zo.

HERIEN:

Ik heb, vrees ik, wel degelijk een reden om je
met mijn hele wezen te vervloeken.
Als jij Sander in zijn slaap hebt afgeslacht,
ga dan door, vermoord mij ook. Denk jij
nou echt dat ik geloof dat Sander, meer

aan mij verknocht dan de zon is aan
de dag, stilletjes zou weggeslopen
zijn terwijl ik daar lag te slapen?
Lieg niet! Jij hebt hem vermoord, mijn Sander.
Zo doods, zo grimmig, kijkt alleen een moordenaar.

DIMITRI:

Nee. Alleen wie vermoord is, kijkt zo uit zijn ogen.
Jouw starre wreedheid heeft mijn hart doorboord.

HERIEN:

Dimitri, waar is Sander dan? Vertel het me.

DIMITRI:

Omdat jij, mijn moordenaar, mij zacht en stralend
aankijkt, als Venus, die ijskoud langs de hemel schrijdt?

HERIEN:

Kwel me niet zo, alsjeblieft, geef hem terug.

DIMITRI:

Ik geef zijn lijk nog liever aan mijn honden.

HERIEN:

Weg, hond! Jij, mormel! Jij doodde hem terwijl hij sliep!

Dat is de manier waarop een adder zoiets doet.

Slang die je bent, zelfs een adder had nooit toegebeten!

DIMITRI:

Herien, ik ben niet schuldig aan het bloed van Sander.

Dood is hij ook niet, voor zover ik weet.

HERIEN:

Dan smeed ik je te zeggen dat hij leeft en veilig is.

DIMITRI:

Als ik dat al kan, zeg jij dan wat jij mij geeft.

HERIEN:

Het voorrecht mij nooit van je leven meer te zien.

Mijn haat voor jou is even groot als mijn verdriet.

Blijf uit mijn buurt, jij, of Sander levend is of dood.

Af.

DIMITRI:

Haar volgen in die wilde woedebui heeft weinig zin.

Verdriet dat alsmaar groeit en groeit en niet door slaap
wordt afgelost, daaraan gaat een mensenziel bankroet.

Er is maar één manier om te voorkomen dat ik
innerlijk ineenstort: ik doe mijn ogen dicht en slaap.

Gaat ergens liggen, valt in slaap.

Vierde scène

Oberon komt naderbij.

OBERON:

Laat ik hem van zijn liefde voor Herien verlossen.

Ik vlieg sneller dan de wind en vind die ander,
de mooie Helena. Ik breng haar hier,

laat haar hem hier vinden en hem wakker maken.

Maar eerst heb ik diens oog betoverd met

het sap dat liefde wekt, bij de allereerste blik.

Gaat naar Dimitri en bewerkt diens ogen. Vliegt af.

Vijfde scène

Helena komt opgerend, Sander achter haar aan.

HELENA:

staat opeens stil, draait zich abrupt om.

Loop me niet achterna, stop dit gemene spelletje.

Alles wat je mij belooft en waarop je
eden zweert, dat belofde en bezwoer je
aan Herien, vanmorgen nog. Je balkt en braakt
het zomaar uit, automatisch, elke keer
wanneer je oog valt op een vrouwenlijf met fraaie
vormen. Jouw liefde stelt niks voor, die is niets waard.

SANDER:

Ik was mezelf niet toen ik haar mijn woord gaf.

HELENA:

Nu ook niet, volgens mij, nu je haar laat gaan.

SANDER:

Dimitri houdt van haar, en hij houdt niet van jou.

Helena draait zich om. Dimitri wordt net wakker. En ziet haar.

DIMITRI:

Helena, jij schat, jij heerlijke,
jij wondermooie! Hoe is het in godsnaam
mogelijk dat ik jou ooit heb verlaten.
Ik zie nu pas helder hoe je werkelijk bent:
niet meer die Helena die mij, onvermoeibaar,
omverblies met haar vrolijke, verpletterende,
onuitputtelijke hang naar knallende
belevenissen. Het leven dat wij leidden was je
zat, dat snap ik wel. Jouw diepste kern is rust.
En dat is, weet ik nu, waar ik met mijn diepste
ik naar hunker. Jij begrijpt tenminste wat er
in mij raast en woedt, mijn alle kanten
heen schietende emoties, gedachten en
gevoelens, nu eens zacht en teder, dan weer
razend en gevaarlijk, want vernietigend.
Jij bent in staat dat alles te omhelzen, in je
op te nemen, in te dammen, louteren,
van mij een man te maken, beter dan wie ooit.

Zeg ja, en we trouwen hier en nu meteen.

HELENA:

Dit is het toppunt. Nee, het dieptepunt. De hel!

Wijst naar Sander en Dimitri.

Jullie hebben met zijn tweeën afgesproken
mij belachelijk te maken, hè? Puur voor de lol.

Te trappen op waar ik het allermeeeste
naar verlang, op mijn diepste ik, op wie ik ben.

Waarom word ik niet gewoon gehaat?

Waarom is het nodig dat ik ook nog word bespot?

Jullie zijn rivalen, houden beiden van Herien,
waarom dan deze wedstrijd in het ‘Helena bespotten’.

Een knap staaltje werk, echt een heldendaad.

Mij beledigen en van mijn rust beroven
en dat allemaal alleen voor wat vertier.

SANDER:

Dimitri, jij houdt van Herien, en je weet
dat ik dat weet. Hierbij geef ik, frank en vrij,
mijn aanspraak op de liefde van Herien aan jou.
In ruil daarvoor geef jij aan mij jouw aanspraak

op haar liefde, die van Helena, van wie
ik houd, en houden zal tot aan het graf.

HELENA:

Wat? Jullie beschouwen ons als handelswaar?

DIMITRI:

Sander, hou jij Herien. Zij is niets voor mij.

Ik heb ooit van haar gehouden, maar dat is over nu.

Kijk daar is je geliefde, daar komt je schatje aan.

*Herien op. Ziet dat Sander niet op haar verschijnen
reageert. Terughoudend:*

HERIEN:

Dag Sander. Om jou in dit stikdonkere bos te vinden,
hielpen mij mijn ogen niet, mijn oren waren het
die mij naar jou toe leidden. Waarom sloop jij
stiekem bij mij weg? Waarom liet je mij alleen!?

SANDER:

Sanders liefde was het die hem dwong te gaan.

HERIEN:

Omdat je van me houdt, moest jij er van door?

SANDER:

Niet dié liefde was het die hem in alle staten bracht,
maar die voor de mooie Helena, die in
de duisternis meer helder licht verspreidt
dan al de felle puntjes van de sterren
met hun pinkelpracht. Waarom zoek je mij?
Je begrijpt toch wel dat het uit haat was
dat ik je verliet?

HERIEN:

Je speelt een spelletje. Of niet?

HELENA:

O, jij speelt met hen onder één hoedje? Verraadster!

Opeens aardig, lief zelfs:

Ben jij onze schoolvriendschap vergeten?

De geheimen die we deelden? Samen op
dezelfde toon dezelfde liedjes kwetterden?

Was het niet of onze handen, lichamen,
onze stemmen en gedachten, met elkaar
verbonden waren, opgegaan zelfs in elkaar?
Ben jij het niet, die Sander opgedragen heeft,
om mij, voor de grap, te volgen, op te hemelen
mijn ogen en gezicht. En heb je niet
je andere geliefde, hem, Dimitri,
die me kort daarvoor nog van zich wegschopte,
opgedragen om me zijn kostbaarste schat,
zijn hemelse godin, zijn wonderschone
heilige te noemen?

HERIEN:

Wat heb ik gedaan?

HELENA:

Nee, jij weet van niks. Hou de grap maar vol.
Het ga jullie goed. Het raadsel wordt snel op-
gelost. Doordat ik vermoord word of verdwijn.

SANDER:

Blijf, lieve, mooie Helena. Jij liefde

van mijn leven, mijn ziel, mijn zaligheid.

HERIEN:

Schatje, alsjeblieft, hou op met 'r te pesten.

DIMITRI:

tegen Sander:

Sander, zij (*Herien*) vraagt jou beleefd om af te zien van Helena en voor haarzelf te kiezen.

Als dat niet helpt, dan kan ik jou dwingen.

SANDER:

Mij dwingen? Nee, dat kan jij niet. Helena, ik hou van je, zo waar ik leef. Daarop zweer ik, ik ben bereid voor jou mijn leven te verliezen.

DIMITRI:

En ik zweer dat ik meer van haar houd dan jij ooit zal kunnen.

HERIEN:

Wat is er veranderd, lief?

SANDER:

Ik je lief?

HERIEN:

Waarom haat je mij? Wat is er gebeurd?

Ben ik niet Herien? Ben jij niet Sander?

Je hield van me vannacht. Vannacht verliet je me.

Maar was je toen bij zinnen? In volle ernst? Nee toch?

SANDER:

Wel degelijk. Ik zeg je nu in alle rust:

ik heb geen enkele behoefte om je nog te zien.

Dus stop met hopen en met vragen en met twijfelen.

Het is geen grap dat ik jou haat en hou van Helena.

HERIEN:

vliegt Helena aan, haar handen om haar nek,

maar probeert niet echt haar te wurgen:

Bedriegster! Kanker-bloesem! Dief van liefde!

Ben je vannacht soms langs geweest, vond je

Sander, ging je bij hem liggen, deed je

het met hem en stal je zo zijn hart?

HELENA:

de kalmte zelf, ondanks die wurggreep:

Herien, wees niet zo bitter. Ik hield en houd van je.

Je geheimen waren altijd veilig bij me,

nooit heb ik je kwaad gedaan, behalve toen ik,

uit liefde voor Dimitri, jou verraden

heb, hem van jullie vlucht vertelde.

Hij volgde jullie. En ik volgde hem. Het bos in.

Maar hij heeft me weggehoond, en dreigde me

te slaan, te schoppen, ja, zelfs me te doden.

In vredesnaam, laat mij nu weggaan, alsjeblieft.

Ik neem mijn dwaasheid mee, terug naar de stad,

en loop niet meer achter jullie aan. Je ziet dus

hoe naïef en dom ik ben. Toe, laat me gaan.

HERIEN:

Wie houd je tegen?

HELENA:

Mijn dwaze hart laat ik hier achter.

HERIEN:

O! Bij Sander?

HELENA:

Bij Dimitri.

Herien laat haar los.

SANDER:

tegen Herien:

Donder op, jij, dwerg.

Onderkruipfel van een alles overwoekerende
plant. Stuk afval, rot geworden eikel.

DIMITRI:

Sander, je doet teveel je best voor Helena,
die niets moet hebben van jouw hulp.

Laat haar (*Herien*) met rust. Als het jouw plan is
Helena ook maar iets van liefde van jouw
kant te laten blijken, dan zul je ervoor boeten.

SANDER:

Goed, volg me, als je durft, om in een
gevecht van man tot man, uit te zoeken wie,
jij of ik, op haar het meeste recht heeft.

DIMITRI:

Ik jou volgen? Nee, ik loop naast je, zij aan zij.

Sander en Dimitri af.

HERIEN:

tegen Helena:

Ik moet zorgen dat Dimitri Sander niets zal aandoen.

Dimitri is kwaadaardig, gewelddadig zelfs.

Maar als het moet, sta ik mijn mannetje.

Wees gerust. Ik weet hoe ik hem uit moet
schakelen, zonder dat ik hem verniel.

Af.

HELENA:

Ik kan niet meer. Ik ga eerst liggen. Ik wil slapen.

Gaat ergens liggen. Slaapt.

Zesde scène

Oberon komt naar voren.

OBERON:

De minnaars zoeken naar een plek voor hun gevecht.

Dat laat ik niet gebeuren. De nacht verduister ik

voor hen, verhul de fonkelende sterrenhemel

én de blanke maan met een pak wolken,

zwart als de rivieren in de hel.

Ik jaag die verhitte vechtersbazen uit

elkaar, zodat de een de ander net niet

tegenkomt. Totdat de slaap, die schaduw-

dood, hen besluipt met loden voeten.

Maar eerst pers ik dit sap, dit keer

op het oog van deze wonderschone meid.

Hoe heet ze ook alweer? O ja, Helena.

Dan haal ik die andere hier naar toe, die de

mannen uit elkaar ging houden. Eh... O ja, Herien.

Doet het sap op het oog van Helena. Ondertussen:

Dit zal je verlossen van de mannen,

die probeerden jou onder hun liefde

levend te begraven. Toch zal je liefde kennen.

Wezenlijke, ware liefde. Voor iemand

die zo is als jij. Die weet wat vrouwen willen.

Af.

Zevende scène

Titania en Plomp op. Ze zien er allebei verformfaaid uit, hun kleren zijn gescheurd. Titania's gezicht en handen zitten onder de wonden en het bloed, veroorzaakt door de paardenbek van Plomp, die haar gebeten heeft.

TITANIA:

gaat liggen. Kom naast me liggen op dit bloemenbed, Wat hij doet.

... zodat ik een krans van rozen op je zijdeglanzende hoofd zet,

Wat zij doet.

je donzen wangen streel,

Wat zij doet.

en je grote, lange oren kus, mijn pronkjuweel.

Wat zij doet.

PLOMP:

Krab mijn hoofd, mevrouw.

Doet ze. Ja daar. En daar. Ja, goed!

Het wordt wel tijd dat ik eens naar de kapper ga,

er groeit op mijn gezicht een ruige massa haar.

U zult me wel een ezel vinden, maar als
ik het voel kriebelen, dan moet er gekrabd.

TITANIA:

pakt een spiegel en verzorgt haar wonden.

En... maak ik je blij met wat muziek?

PLOMP:

Ja, als het maar schettert, rommelt, piept en knarst.

TITANIA:

knijpt met haar vingers en er klinkt iets dergelijks.

En zeg me, lieve schat, in wat voor eten heb je trek?

PLOMP:

Eerlijk gezegd: een grote bak met voer gaat er wel in.

Doe maar haver, maar van die goeie droge.

En ik heb enorme zin in een baal hooi,
glanzend geel, juist niet te droog, maar mals.

Wacht, doe nog maar niet. Ik krijg opeens
een enorme dreiging om in slaap te vallen.

U was geweldig net, nee, meer dan geweldig!
Het was van mijn leven nooit nog zo geweldig.
Maar eerlijk, dame, ik ben gewoon kapot.

TITANIA:

Ga maar slapen, ik neem je in mijn armen.

Dat doet ze. Dan, terwijl ze hem wiegt:

Zo houdt de wilde wingerd de lieve kamperfoelie
in zijn greep. Net als de klimop, de vrouwelijke,
de ruwe vingers van de iep omarmt.

Oh, wat ben ik dol op je! Ik aanbid je!

Ze vallen in slaap.

Achtste scène

Herien komt terug, gevolgd door de onzichtbare Oberon.

HERIEN:

Het halve bos heb ik, zo voelt het, door gedwaald,
zonder die twee vechtenden te vinden, ik hoor
ze zelfs niet meer.

Ziet Helena liggen slapen.

Hè? Ik ben weer waar ik begon!

Ze begint te krijsen en maakt daardoor Helena wakker.

HELENA:

*ziet Herien, staat op, ze straalt pure warmte uit, haar
woorden buitelen, in haar kwetsbare enthousiasme,
over elkaar heen.*

Mijn god, wat ben jij mooi. In mij verenigt zich
opeens mijn jeugd van toen met mijn volwassenheid
van nu. Wij waren twee vriendinnetjes
die altijd samen waren, onafscheidelijk,
en totaal nog geen besef hadden
van het bestaan van twee afzonderlijke ikken.

Maar nu is mijn gevoel voor jou opeens heel anders!

Ik brand nu van verlangen je te zoenen,

diep en lang, je hele lijf te kussen,

je op te winden, tot je in extase raakt

en jij je neer laat glijden in mijn armen.

We zeggen niks. We hoeven niks te zeggen.

We weten immers alles van elkaar,

en kunnen zonder het gekwebbel en

geschater en geklets van al die andere

jonge vrouwen. Van nu af trekken wij

altijd samen op. Ik hou van je, Herien,

met heel mijn hart en heel mijn lijf. Tederheid,

wij weten wat het is: wij weten dat een

aanraking een zucht is van verlangen,

die bij mij mijn hartstocht opwekt om jouw lichaam

te bevredigen, waarna die zich als vanzelf

verenigt met jouw hartstocht, zonder spoor

van ook maar iets als gewelddadigheid.

We lachen samen om dat idiote

mannelijk gedoe. Hoe heb ik in godsnaam

kunnen houden van een man!? Dat is mij

volkomen vreemd. Dat ben ik niet. Ik hou van jou,

meer en dieper dan ik ooit hield van een man,
en ooit van mijn leven van een man zal houden.

*Herien heeft haar al die tijd verbijsterd aangekeken. Begint nu opnieuw te
krijzen en rent weg. Helena gaat achter haar aan.*

OBERON:

grijnst tevreden:

Straks jaag ik ze het bos door naar de plek
waar de mannen slapen en zet ze alle vier voor gek.
Maar nu naar mijn koningin. Ik heb
met haar te doen, heb bijna spijt over de waan
waarin ik haar gebracht heb. Toen ik haar tegenkwam
vannacht, had haar die ezel overal gebeten,
maar zij zocht cadeautjes voor die stomme
en belachelijke idioot.
Ze had zijn monsterlijke kop versierd
met een krans van verse bloemen, waarin zij,
als pareltjes, druppels dauw had laten glijden.
‘t Was alsof die bloemen moesten huilen
om hun eigen schande. Ik werd woedend,

schold haar uit. *Pauze*. Toen ik haar voor mijn gevoel voldoende uitgefoeterd en vernederd had, en zij mij om medelijden smeekte, vroeg ik haar in ruil daarvoor om mij die mooie jongeman van haar als metgezel te schenken. Doordat ik haar zo diep vernederd had, gaf zij, opnieuw voor mij ontvlamd in liefde, om het goed te maken, hem maar al te graag aan mij.

En reken maar dat ik met heel mijn lijf van hem geniet. Nu ik hem heb, zorg ik op stel en sprong dat haar betovering wordt opgeheven.

Dit moet snel, want in het verre oosten zie ik de eerste stralen van de zon al gloren.

Gaat naar de plek waar Titania en Plomp liggen te slapen.

Daartoe pers ik dit kruid, heel iets anders dan het eerste sap, uit op haar oog.

Het heeft het wonderbaar vermogen, elke waan en elke onwaarachtigheid uit je geheugen weg te vagen. Je weet opeens, misschien wel voor het eerst, wie je werkelijk bent en wat je werkelijk wenst en wilt.

Doet dat. Zegt ondertussen:

‘Ik laat je nu jezelf weer zijn.
Zie wat er is, en niet de schijn.
Uit dit plantje komt een traan.
Die verdrijft je liefdeswaan.’
Ontwaak Titania, mijn koningin.

TITANIA:

ontwaakt.

Oberon! Ik had een droom, zo raar, zo naar!
Volgens mij was ik verliefd... en deed het met een ezel!

OBERON:

Daar ligt je lief, Titania.
Wijst op Plomp.

TITANIA:

ziet hem, is totaal geschokt.

Hoe kan dat nou?

Ben ik dat die bloedgeil werd van dit plomp stuk vreten?
Ik word al misselijk als ik alleen al naar hem kijk!

OBERON:

Wacht, ik verwijder eerst die gruwelijke kop
van het hoofd van deze jonge man. *Doet dat.*

En perst het tweede kruid uit op diens ogen.

Tegen Plomp:

‘Als je straks wakker wordt,
kun jij je eigen ogen weer geloven.’

*Titania klampt zich in volle overgave aan Oberon vast
en overlaadt hem met kussen. De vernedering heeft
haar liefde voor Oberon weer doen opvlammen.*

OBERON:

draagt voor:

Kom, mijn koningin, geef me je hand.

Het liefdesvuur is weer in ons ontbrand,

we herstellen onze vriendschapsband.

Ik breng je terug naar daar waar onze woning staat.

Slaap daar diep en zacht, totdat de zon weer onder-

gaat. Ik bezorg je nog wat zoete dromen

om van deze nachtmerrie te bekomen.

Samen af.

Plomp wordt wakker, kijkt om zich heen en gaat ervandoor.

Pauze.

Vierde bedrijf

Eerste scène

Dit is de plek waar Sander en Dimitri, zonder dat van elkaar te weten, op twee afzonderlijke plaatsen slapen. Oberon komt op. Overziet het terrein.

OBERON:

Zie de heren slapen. En de dames komen.

Ik ben nog lang niet met dit viertal klaar.

Pakt het ‘opheffingskruid’. Gaat naar Sander.

Fluistert tegen hem:

‘Ik pers dit kruid uit op je oog. Het heeft, heel anders dan het eerste sap, het wonderbaar vermogen, elke waan en elke onwaarachtigheid uit je geheugen weg te vagen. Je weet opeens, misschien wel voor het eerst, wie je werkelijk bent en wat je werkelijk wil en wenst.’

Perst het op Sanders oog, een dikke laag.

‘Ik laat je nu jezelf weer zijn.’

Zie wat er is, en niet de schijn.

Uit dit plantje komt een traan.

Die verdrijft je liefdeswaan.’

Trekt zich terug.

Herien komt op. Ziet de slapende mannen niet.

HERIEN:

Echt, ik ben nog nooit zo moe geweest.

Mijn hoofd loopt om, alles doet me zeer.

Ik zit vol met schrammen, ben door de dauw bespat... *Pauze.*

Ik moet mezelf verder slepen. *Pauze.* ‘t Gaat niet meer.

Hier ga ik liggen, slapen tot de dag begint.

Dat doet ze.

Oberon gaat naar haar toe.

OBERON:

En ook met jou hier ben ik nog niet klaar.

Jou schenk ik nog wat van de parels van het sap

dat liefdesvlammen op doet laaien voor degene

die je wekt, op het allereerst gezicht.

Druppelt het sap op haar ogen en trekt zich terug.

Ondertussen is Dimitri wakker geworden.

Ziet Herien, maar geen Helena. Hij maakt Herien wakker.

HERIEN:

ziet hem, springt op, slaat haar armen en haar benen om hem heen. Ze is nu een dartele spring-in-het-veld en begint hem tussen de zinnend allervurigst te zoenen, maar hij is nog steeds gek op Helena.

Dimitri! Allerliefste! Dat je weer de mijne bent! Ik wist het wel, ik wist het.

Altijd verras je me, overrompel je me zelfs, doet me voorstellen voor dingen waaraan ik nooit heb gedacht heb, nooit van heb durven dromen zelfs. Steeds doe je mij versteld staan met jouw kijk op mensen en met je ideeën hoe de samenleving in elkaar zou moeten zitten en misschien een tikje beter opgezet zou kunnen worden.

Dimitri herkent zich hier totaal niet in.

Hij verijst gaandeweg, wordt stijf als een plank, zegt niks.

HERIEN:

Jij bevraagt me altijd vol nieuwsgierigheid,

brengt mij verder zo in mijn ontwikkeling.

Daardoor word ik beter, als mens en in mijn werk,

en zo gelukkiger, als maar gelukkiger.

Uiteindelijk geeft zij deze lofzang en het zoenen op,

staat weer op haar benen, stralend van geluk.

DIMITRI:

Waar is Helena?

Herien slaat Dimitri bewusteloos.

Sander is ondertussen wakker geworden,

en is door het tweede kruid nu weer gewoon op Herien.

SANDER:

Bravooooo!!! Geweldig!!

Mijn idool! Mijn ideale vrouw!

Jij bent niet enkel mooier en succesvoller,
socialer en beminnelijker
dan al die andere jonge vrouwen die ik ken,
maar ook vuriger en avontuurlijker.
Je hebt lef, breekt door je verlegenheid,
hebt humor, vecht voor wat je wil bereiken.
Wees niet bang - ik zal altijd van je houden.

HERIEN:

Idioot, hou op. Ik houd niet meer van jou.

SANDER:

Je bent niet alleen volmaakt om wat je bent,
door wat je niet doet, ben je nog fantastischer.
Jij wilt niet dat ik moet worden zoals jij
wilt dat ik ben. Jij pretendeert niet steeds te weten
hoe ik denk en reageren zal.
Jij wilt niet altijd bij me zijn, niet altijd
mee, overal naartoe waar ik heen ga.
Jij neemt niet mijn leven over
en wil niet dat alles wordt
zoals jij wilt dat het is. Jij...

*Herien krijgt de slappe lach, kan niet ophouden,
het wordt steeds heviger, hinnikend en schaterend
loopt zij weg. Sander blijft verbluft staan. Veel te lang.
Opeens besluit hij om haar toch maar achterna te gaan.
Oberon komt naderbij. Loopt naar de bewusteloze Dimitri
en perst wat van het tweede kruid op zijn ogen.*

OBERON:

Ik pers dit kruid uit op je oog. Het heeft,
het wonderbaar vermogen, elke waan
en elke onwaarachtigheid uit je geheugen
weg te vagen. Je weet opeens, misschien wel
voor het eerst, wie je werkelijk
bent en wat je werkelijk wil en wenst.
'Ik laat je nu jezelf weer zijn.
Zie wat er is, en niet de schijn.
Uit dit plantje komt een traan.
Die verdrijft je liefdeswaan.'

Helena komt op. De zon ook.

HELENA:

herhaalt voor zichzelf een kinderrijmpje dat ze heeft bedacht:

Waarom ontloopt ze me, die stomme griet.

Waarom snapt ze me verdomme niet.

Ik word krankzinnig van verdriet,

omdat de lieve schat niet ziet

dat ik onmetelijk van haar hou.

Waarom ontloopt ze me... *Ziet Dimitri. Kijk, Dimitri.*

Ziet het spul dat Oberon op diens ogen heeft gesmeerd.

Wat heeft die idioot nou op zijn oog gesmeerd?

Haalt wat van zijn oog en smeert het op haar eigen oog.

Haalt diep adem. Kijkt verbaasd om zich heen.

Opgelucht, maar stomverbaasd:

't Is uit. *Pauze.* Herien kan me gestolen worden.

Kijkt naar haar hand, ziet het smeerseltje van Oberon:

Goed spul.

Dimitri komt bij kennis. Ziet Helena.

Vanaf nu zijn ze 'gewoon', 'zichzelf', willen ze niet eigenlijk een ander zijn. Ze herinneren zich nog wel hoe ze die nacht waren. Dat verwacht ze wel, maar

dat willen ze niet echt laten blijken. Ze zijn in ieder geval iemand anders dan aan het begin.

DIMITRI:

Hoi.

HELENA:

Hoi.

DIMITRI:

Op wie wacht jij?

HELENA:

Op jou. En op wie wacht jij?

DIMITRI:

Op jou.

HELENA:

Echt waar?

DIMITRI:

Ja.

HELENA:

springt op, verandert in een liefdesfurie.

Neem me. Vul me met je hele woedende
en woeste ziel. Gebruik me. Leef je op me uit.

Laat me geen moment met rust. Maak me kapot.

Houd van me.

*Dimitri 'herkent' wat ze zegt, weet zich daar eerst
nog geen raad mee. Geeft haar dan een keiharde klap.*

*Helena schrikt, valt misschien, maar gaat met een
stralende glimlach op hem af en omhelst hem. Hij
kust haar hartstochtelijk.*

Herien komt oprennen. Sander, buiten adem, ook.

HERIEN:

remt af. Ziet de twee. Hoi.

DIMITRI en HELENA:

Hoi.

SANDER:

remt af. Ziet de twee. Hoi.

DIMITRI en HELENA:

Hoi.

HELENA:

laat Herien het spul zien dat ze op haar ogen heeft gesmeerd.

Je moet dit eens op je ogen smeren. 't Is heel goed spul.

Herien doet dat. Slaakt een diepe zucht. Kijkt wat verward om zich heen.

HERIEN:

tegen Sander: Op wie wacht jij?

SANDER:

tegen Herien: Op jou, natuurlijk. En op wie wacht jij?

HERIEN:

Op jou natuurlijk.

ALLE VIER:

om beurten: Zo is het. En zo blijft het.

De paren slaan de armen om elkaars middel en gaan weg.

Naar de horizon, misschien?

Oberon komt naderbij.

OBERON:

Nu rest mij alleen nog om die andere
acteur te zoeken, die de hele nacht
naar onze hoog potente ezel heeft gezocht.

Af.

Tweede scène

Plomp is wakker geworden en komt nu tevoorschijn.

Hij heeft zijn kleren weer aan.

PLOMP

Waar is die verdomde PeperDuur gebleven.

We zouden repeteren en dan gaat meneer

de regisseur er opeens vandoor

en laat mij hier! *Pauze*. Ik heb heel raar gedroomd.

Het valt buiten het bevattingsvermogen

van een mens om te zeggen wat voor één.

Je moet wel een ezel zijn als je die droom

beschrijven wil. Ik dacht dat ik... Geen mens

kan zeggen wat ik was. Wie het lef heeft

om te zeggen wat ik dacht dat ik was,

is een driedubbelovergehaalde idioot.

Geen oog heeft ooit gehoord, geen oor heeft

ooit gezien, geen tong heeft ooit gevoeld,

geen hand heeft ooit geproefd, geen hart heeft

ooit verteld, wat of mijn droom was.

Ik ga Duur vragen een ballade over deze droom te schrijven.

Die krijgt als titel ‘Plomp zijn Droom’
en ik ga die zingen aan het einde van ons stuk.
Of misschien, om de lieflijkheid beter
tot zijn recht te laten komen,
zal ik het zingen als Thisbe zich doodsteekt.

*Duur op. Oberon volgt hem op een afstand, onzichtbaar natuurlijk.
Duur ziet Plomp.*

DUUR:

Jezus, man, waar in Godsgodesnaam heb jij gezeten?
Ik ben helemaal terug naar je huis gelopen,
maar daar was jij de ganse nacht nog niet gesignaleerd.
Ik dacht: als hij niet op komt dagen,
kunnen we het hele stuk vergeten.
Dan kan het niet doorgaan. Dat zal niet gaan.
Ik dacht: In heel de stad is er toch geen man te vinden
die een Pyramus ontlasten kan als hij. Ik dacht:
Hij is toch echt wel één van de slimste inwoners van de stad.
En hij ziet er ook nog het beste uit.
En met zijn stem brengt hij ons
en alle andere onsen in het hogere begeren.

Dat heb ik gedacht.

PLOMP:

Het is in hoger sferen, Duur. Het hogere begeren is,
god bewaar ons, iets waar wij mensen hier niet in kunnen doen.

DUUR:

Ik dacht: die kleine klootzak van een Plomp!

Hij had de rest van heel zijn leven stil kunnen gaan leven,
ze zouden hem het geld door de strot hebben geduwd.

Als de Kunstminister hem niet rijkelijk had beloond
voor de rol van Pyramus, dan mag ik dood gevonden worden.

Hij zou het verdiend hebben: zoveel is zijn Pyramus wel waard.

Alles. Of niets. Dat dacht ik allemaal.

PLOMP:

Duur, ik kan je de meest bijzondere dingen vertellen,
die ik heb beleefd, maar vraag me niet welke,
want zoiets doet een echte man en burger niet.

Maar na mijn dood vertel ik alles - en aan iedereen -
precies zoals het is gebeurd.

DUUR:

Vertel het maar, Plomp.

PLOMP:

Van mij zal je niets horen. Het enige wat ik jou vertellen wil,
is dat het midzomernachtfeest op zijn eind loopt
en dat alle feestbeesten al een uur scanderen
'Pyramus. Parymus. Puromies' enzoverder.

Dus laten wij onze spullen pakken
en als twee hazen naar de het festivalterrein gaan,
waar het midzomernachtfeest werd gevierd
want als ze ons nu zelfs moeten komen halen
voor de Theatrale Toegift, worden we
gelikwiddeerd. Maar wacht. Jij hebt voor de rol
van Thisbe hopelijk toch wel schoon ondergoed
aangedaan, hè? Genoeg gezegd. Kom op, we gaan!

Samen af.

OBERON:

Na dat toneelstuk komt de zon op en daarna

verdwijnt ik, als laatste, uit dit lommerrijke bos,
waar in de nacht de werkelijkheid regeert.
Voor allen hier wordt het weer licht, en gaan
zij weer terug naar hun 'goddelijke' stad.
Waar, als straf voor iedereen, de illusies
heersen, het zelfbedrog regeert, leugens als de
waarheid voorgesteld, het misverstand bevorderd wordt
en de stervelingen zich maar wat verbeelden.

*Oberon, Titania en de vier geliefden zingen gezamenlijk een lied.
Monteverdi? Dan gaan de vier geliefden tussen het publiek zitten.*

Vijfde bedrijf

DUUR:

komt op.

'De zeer betreuenswaardige komedie

van de zeer gruwelijke dood

van Pyramus en Thisbe.

Proloog.

Stel dat we u mishagen
dit wensen wij als gunst
dat u niet denkt
dat wij zoiets beogen
maar het behaagt ons wel
in onze kunst
het bewijs te bieden
van ons onvermogen
want ons doel is
dat het afgelopen is
met ons talent
u met ons talent
tevreden zijn zal
wij vieren ons talent
bot op de planken
niet met venijn
want u beledigen
is niet wat we bedoelen
maar wat we werkelijk willen
dat het fijn zal zijn
't is geen optie
om u teleurstelling te laten voelen

het stuk valt
in de smaak
wat u wilt weten
hoort u
maar vergeet het
als we iets vergeten
wij acteurs staan klaar
als extra bij de show
wordt u beloond met inzicht
op het allerhoogst niveau.’

DIMITRI:

Die gast weet zijn punten niet te maken.

HERIEN:

Hij staat niet op zijn punt. Dat hoort een man te doen.

Plomp op.

DUUR:

Deze man is Pyramus, als u dat wilt weten.

En ik ben Thisbe, een bloedmooie vrouw, nietwaar.

Vraagt Dimitri om mee te spelen. Na veel tegengestribbel doet die dat.

Deze man, hij speelt de Muur, die ons geliefden

- wijst zichzelf en Plomp aan –

scheidt.

Van zijn familie mogen wij elkaar niet zien.

Dit liefdespaar is blij dat in de Muur een scheur zit,

waardoor ze kunnen fluisteren.

Vraagt Sander om mee te spelen, wat die meteen doet.

Zet hem een leeuwenkop op, met een bebloede muil.

Dit angstaanjagende beest,

is uit de dierentuin ontsnapt

en heeft net een lammetje verorberd.

HERIEN:

Ik ben benieuwd of deze leeuw gaat praten.

HELENA:

Denk maar niet dat die zijn bek zal houden.

Plomp loopt naar de muur.

DUUR:

Stilte! Het is nacht. De maan schijnt. Af.

Verkleedt zich als Thisbe. Geen travestiet.

Vanaf dit punt verandert het spel volledig. Geen overdrijving.

Geen ironie, geen karikatuur. Hun liefde is puur, eerlijk, onvoorwaardelijk en volstrekt geloofwaardig. Het stuk laat zien waartoe een totale, absolute en onvoorwaardelijke liefde leidt: tot de dood.

PYRAMUS:

Goddank, het is weer nacht. Hier zit ik, opgesloten in mijn kamer, omdat mijn familie wil verhinderen dat ik contact met Thisbe heb. Ik houd zó veel van haar dat ik absoluut niet zonder haar wil leven. Maar zij is een man. En arm. Eenvoudig van komaf. Drie redenen waarom mijn familie absoluut niet wil

dat ik met haar trouw. Zij is geniaal.
Wanneer wij bij elkaar zijn, ketsen de
ideeën, de gedachten, inzichten
heen en weer tussen haar en mij.
Elke dag bedenken wij manieren
om de wereld beter, leuker, en recht-
vaardiger te maken. Maken we concrete
plannen voor startups en nieuwe
levensvormen. Altijd als wij tweeën
elkaar zien, is het één groot feest.
Thisbe houdt zo ontzettend veel van mij
dat zij absoluut niet zonder mij wil leven.
Zij wil, als het om ons gaat, geen concessies doen:
zij offert alles voor ons op wat zij heeft opgebouwd.
En ik ben enig kind. En rijk. En erfgenaam
van een gigantisch grote handelsonderneming
die ik naar een nieuwe toekomst leiden
moet. En wil. Zij woont in het huis hiernaast.
Dat weet mijn familie niet. Ze studeert nog.
We hebben, als in oude films, een opening
geslepen in de muur die onze huizen scheidt
én bindt. Zo praten wij toch met elkaar.

Proberen wij elkaar te kussen zelfs. *Opeens blij: Ze komt.*

Thisbe op, met haar bagage.

Dimitri gaat op zijn muurplaats staan.

Pyramus loopt naar de muur.

THISBE:

Nooit had ik gedacht dat ik, een man die zich een vrouw weet, een man zou vinden, voor wie dat géén probleem is. En dan ook nog iemand bij wie van het allereerst begin niet alleen mijn hart en lichaam opspringen vol begeerte, maar met wie ook elk gesprek een explosie van gedachten en gevoelens, van plannen en verrukkingen veroorzaakt. Elke keer als wij elkaar ontmoeten, is het één groot feest. Ik weet zeker, honderd procent zeker, dat er niet nóg zo'n man leeft of ooit leven zal.

Ik doe alles, ik bedoel echt alles,
om met hem voor altijd bij elkaar te zijn.

Loopt naar de opening in de muur:

Pyramus! Pyramus!

PYRAMUS:

Ik ben er.

THISBE:

Luister!

draagt dit sonnet van Shakespeare voor:

Waar oprechte liefde ziel met ziel verbindt
duld ik geen hindernis. Zij verdient de naam
van liefde niet, als zij verflauwt als zij verflauwing vindt
of gaat wanneer men haar gebiedt te gaan.

Nee, oprechte liefde is een baken van bestendigheid,
nooit geschokt wanneer zij woeste stormen ziet,
de ster die 't zwalkend schip naar zijn bestemming leidt.

Men kan haar hoogte meten, haar waarde kent men niet.

Liefde heeft niks met Tijd, ook al velt
die alle roze wangen met zijn sikkelslag.

Per uur of dag of week wordt liefde niet geteld,
want zij gaat door tot aan de Laatste Oordeelsdag.

Als ik mij vergis en iemand daar bewijs van vindt,
dan schreef ik nooit en heeft geen mens bemind.

PYRAMUS:

Is alles klaar om ervandoor te gaan met mij?

THISBE:

Ja, wij zien elkaar straks bij het Pyrrusmausoleum.

Daar komt beslist geen hond vannacht. Tot straks.

Pakt haar bagage, af.

DUUR:

U hebt, meneer de Muur, gedaan wat wij u vroegen.

Mijn dank. U kunt zich op uw plaats vervoegen.

Dimitri maakt aanstalten om te gaan zitten.

HERIEN:

Zo'n onzinnig stuk heb ik nog nooit gezien.

DIMITRI:

Ach, de beste stukken zijn enkel maar illusie.

En de slechtste worden nog veel slechter,

als het publiek zijn verbeelding niet gebruikt

om er zelf iets van te maken. Een toneelstuk

speelt zich nooit af op de zogenaamde planken,

*wijst op het hoofd van iemand in het publiek:
maar hier in je hoofd, wijst op haar hart, en dán
ook in je hart.*

Gaat zitten.

*Sander op, als leeuw met een bebloede muil, die een
verschrikkelijk brul geeft. Dat betekent: iedereen moet
zijn bek houden.*

HELENA:

Hij speelt het beste beest dat ik ooit heb gezien.

*De leeuw brult nog één keer, speciaal tegen haar,
en trekt zich weer terug.*

Thisbe komt op, met haar bagage.

THISBE:

Dit is het Pyrrusmausoleum. Inderdaad,
geen hond te zien. En nu maar wachten op
mijn lieve Pyramus, om onze
begeerte los te laten op elkaar
en daarna onze families hier

voorgoed vaarwel te zeggen.

Tegen het publiek:

Hij heeft een tante, oud én weduwe,
barst van het geld, is kinderloos, én beschouwt hem
als haar kind, haar enige. Ze woont niet ver
van hier, maar wel over de grens. Wij gaan erheen,
trouwen direct in het geheim. Zij helpt ons
vast en zeker een nieuw en ander leven op te bouwen.

*Sander, alias de leeuw, brult verschrikkelijk. Rent op
Thisbe af. Die gilt, springt op, rent weg, maar laat
haar jasje vallen. De leeuw verscheurt - uit woede? –
met zijn klauwen en zijn met bloed bevlekte bek
Thisbe's jasje, dat daarna onder het bloed zit.
Daarna gaat de leeuw af.*

*Pyramus komt op, met zijn bagage, stralend van
verwachting, omdat hij eindelijk en voorgoed met
zijn geliefde zal verenigd worden. Ziet het jasje van Thisbe.*

PYRAMUS:

gilt: Nee! Nee! Thisbe's jasje!

Pakt het op.

Er was een leeuw ontsnapt. Die heeft haar gedood,
honderd procent zeker, en mee de bosjes ingesleurd.

Huilt stil, maar hartverscheurend. Verijst dan.

Wat een gruwelijke pijn moet dat geweest zijn,
wat een verschrikkelijke dood. Die zoog niet
voorzichtig, teder zelfs, je adem uit je weg,
maar rukte je uiteen, maakte je prachtige
gezicht, je schitterende lijf en je briljante
geest compleet kapot.

Pauze.

Ik sterf liever,
dan dat ik zonder jou moet leven.

Pakt zijn dolk en steekt zichzelf dood.

Er vormt zich een grote plas bloed om hem.

HELENA:

Wat jammer dat hij sterft.

HERIEN:

Ik had liever dat hij leven bleef.

De leeuw brult.

THISBE:

op, ziet Pyramus liggen, gaat naar hem toe.

Ziet de plas bloed. Verijst.

Dat er zo veel bloed zit in een mens.

Ziet de dolk. Pakt die, bekijkt hem.

Pauze. Doorsteekt zich. Sterft.

Pauze.

De vier geliefden in het publiek applaudisseren hard en roepen dingen als ‘Mooi, Prachtig, Geweldig, Schitterend.’ Duur en Plomp staan op en nemen het applaus enthousiast in ontvangst. De vier geliefden voegen zich bij hen en gaan mee bedanken.

Oberon en Titania op. Ze beginnen het slotgedicht van Shakespeares stuk te zingen op de muziek van Benjamin Britten. De andere acteurs zingen mee.

Now until the break of day
Through this house each fairy stray
To the best bride-bed will we
Which by us shall blessed be

And the issue there create
Ever shall be fortunate
So shall all theater couples three
Ever true in loving be
And the blots of Nature's hand
Shall not in their issue stand
Never mole, hare-lip, nor scar
Nor mark prodigious, such as are
Despised in nativity
Shall upon their children be
With this field-dew consecrate
Every fairy take his gait
And each several chambres bless
Through this palace with sweet peace
And the owner of it blest
Ever shall in safety rest.
Trip away; make no stay;
Meet me all by break of day.

Nu zwerft tot de morgenstond
Alleen Fortuna hier nog rond.

De gelieven dansen blij,
naar hun bedden rennen zij,
en haar zegen krijgen zij.
En het dan verwekte kind
zal voor eeuwig zijn bemind.
Voor de paren, alle drie,
volgt nu eeuwige harmonie,
En de fouten der Natuur
hebben in hun kroost geen duur:
hazenlip en moedervlek,
littekens, ja elk gebrek
dat steeds op ellende duidt
blijft bij deze kinderen uit.
Met mijn velddauw, heilig sap,
ga ik elke nacht op stap,
ik besproei hun huis ermee,
elk vertrek kent pais en vree.
Eeuwig worde wie er woont
met succes en rust gekroond.
Paren, doe je liefdesplicht,
Ik ga bij het morgenlicht.

Vertaling (±): Gerrit Komrij.

Einde

Een midzomernachtdroom ging in deze bewerking in première bij Toneelgroep
Mooi Weer & Zo op 7 oktober 2019

SPEL Timo Beyerling, Alessandra Bosch, Julian Häuser, Mira Leibold, Philip
Spreen

REGIE Eva Lemaire

DRAMATURGIE Alexander Schreuder, Agnes Szedlak

www.mooiweerenzo.nl

William Shakespeare (1564-1616) was de zoon van een handschoenmaker uit Stratford-upon-Avon en van Mary Arden, dochter uit een welvarende boerenfamilie in Wilmcote. Beide waren semi-analfabeet. In 1582 trouwde Shakespeare Anne Hathaway. Zij kregen drie kinderen: Susanna (1583-1649) en de tweeling Hamnet (1585-1596) en Judith (1585-1662). Circa 1585 vertrekt Shakespeare naar Londen, waar hij als acteur aan de kost probeert te komen. In 1589 schrijft hij zijn eerste toneelstuk, Henry v1. In totaal zal hij in twintig jaar tijd bijna veertig stukken schrijven, alleen of samen met andere auteurs en theatermakers. Hij schreef ook 154 sonnetten en twee lange, erotische gedichten, Venus and Adonis en The Rape of Lucrece. De helft van alle aan hem toegeschreven stukken is pas na zijn dood gepubliceerd, in de beroemde Folio-editie van 1623. Van andere stukken circuleerden tijdens Shakespeare's leven in Londen diverse roefdrukken, waarvan geen enkele door de schrijver zelf was geautoriseerd. Shakespeare was ook een gewiekst diplomaat en een gehaaid zakenman. Als aandeelhouder in zijn eigen theatergezelschap verdiende hij het tienvoud van het jaarsalaris van een schooldirecteur. Omstreeks 1610 keerde hij welgesteld terug naar Stratford. Hij overleed op 23 april 1616.

Toneelwerk

Tragedies

Titus Andronicus – 1593/1594

Romeo en Julia – 1595/1596

Julius Caesar – 1599

Hamlet– 1600/1601

Othello – 1604

Koning Lear – 1605

Macbeth – 1606

Antonius en Cleopatra – 1606/1607

Timon van Athene – 1607/1608

Coriolanus – 1607/1608

Komedies

De klucht der vergissingen – 1592-1594

Het temmen van de feeks – 1593/1594

De twee edellieden van Verona – 1594

Veel gewin, geen gemin – 1594/1595

Een midzomernachtsdroom – 1595/1596

De koopman van Venetië – 1596/1597

De vrolijke vrouwtjes van Windsor – 1597 – revisie ca. 1600/1601

Veel leven om niets – 1598/1599

Zoals u wilt – 1599

Driekoningenavond – 1601/1602

Eind goed, al goed – 1602/1603

Maat voor maat – 1604

Historische stukken

Eerste deel van Koning Henry v1 – 1589/1590 – revisie 1594/1595

Tweede deel van Koning Henry v1 – 1590/1591

Derde deel van Koning Henry v1 – 1590/1591

Richard 111 – 1592/1593

Edward 111 – 1592-1595 – auteurschap onzeker

Koning John – 1594-1596

Richard 11 – 1595

Eerste deel Henry 1v – 1596/1597

Tweede deel Henry 1v – 1598

Henry v – 1599

Troilus en Cressida – 1601/1602

Henry v111 – 1612/1613 – i.s.m. John Fletcher

Romantische stukken

Pericles – 1607/1608

Cymbeline – 1609/1610

Een winteravondsprookje – 1610/1611

De Storm – 1611

Tom Blokdijk (1939) is dramaturg geweest bij Theatergroep Hollandia van Johan Simons en Paul Koek, De Salon van Annemarie Prins en het RO Theater van Franz Marijnen. Verder leidde hij de Acteursopleiding van de Theaterschool Amsterdam van 1974 tot 1981, en was hij eindredacteur, en later redacteur, van het vaktijdschrift Toneel Teatraal. In 2007 verscheen een selectie uit zijn artikelen in BlokboekBlokstijf, Tom Blokdijk over theater 1970 – nu. Naast een twintigtal vertalingen maakte hij meer dan veertig bewerkingen voor het toneel.

tomblokdijkrechten@kpnmail.nl